

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Hasábon petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, február 25.

Mai számunk főbb közleményei:

Vexércikk: Az obstrukció vezére.

A hegylaljai meteos-vasút. Irta: Szathmáry J.

A delegáció ülése.

Az aradi Kossuth-szobor.

A japánok veresége.

Végzetes kártyaadósság.

Az árvaház ügye.

Tüntetés a színházban.

A hivatalos virág.

Egy volt aradi kereskedő javaslata a kor-
mánynál.

Tárca: Virradatkor. Irta: Szépfaludi Ö. F.

Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodái.
Irta: Lagerlöf Zelma.

Az obstrukció vezére.

Arad, február 24.

Ha valaki valaha kételkedett volna abban, hogy Apponyi Albert gróf legyen a fekete lábú obstrukció vezére, az most végképen meggyőződhetett róla, értesülvén azon vehemens kirohanásról, a melylyel a disszidensek vezére tegnap a kormány és a szabadelvű párt katonai programját Bécsben a magyar delegátusok ülésén támadta. Mert tudnivaló volt, hogy az obstrukciós párt a harcot és a küzdelmet a magyar parlamentből a bécsi delegációk ülésébe készült áttenni, illetve ezen ülések eseményei és fejleményeiből remélte az újabb, vagyis inkább a tovább folytatandó háboru okát és anyagát méríteni. A céhbéli obstrukciósok azonban Ugrom és Rakovszky s még egy vagy két

hasonszörű képviselőjükkal nem bizonyultak elegendőknek a cél kivívására, azon kívül a közös hadügyminiszter sem tette meg nekik azt az esenkedve várt szolgálatot, hogy elszólja magát és beszédével újabb sérelem tárgyát szolgáltatassa a magyar parlament agyonbeszélői számára. Minden különösebb jóstehetség nélkül bátran meglehetett volna tehát előre is jövendőlni, hogy ily körülmények között Apponyi Albert gróf övetlenül az obstrukció segítségére fog sietni s a bécsi delegációban a magyar kormányt fogja támadni, a mit napról-napra kevesebb óvatossággal, tegnap pedig az önfeladtság teljes vehemenciájával cselekedett meg.

Fejcsóválással fogja pedig a híres párt-embernek ezt a balfogását még a legjobb barátja is megítélni, ha t. i. elfogulatlanul bírálja azt. Elsőbbet is épen Apponyi Albert gróftól várhattak volna a magyar alkotmányosság barátai, hogy a parlamentáris küzdelmeket egy oly közös-ügyes intézménybe nem fogja áthelyezni, a melynek parlamentáris jellegét és hatályát épen ő és hívei tagadták leghevesebben és a mely tényleg csak a közös ügyek szükségleteinek megszavazására, azok kezelésének ellenőrzésére van hivatva, de épen nem arra, hogy abban az ellenzék saját kormányát ostromolja, hogy abba a magyar parlament teendőinek egy részét átplántálja. Hogy Apponyi ezt mégis megcselekedte, azzal újabb is beigazolta, a mit különben is régen tudott

róla a világ, hogy t. i. jobban gyűlöli ellenségeit, mint a mennyire szereti a hazáját.

De abban is fölülmulta magát Apponyi gróf az ő bécsi delegacionális szereplésével, hogy félretette a saját politikai reputációja iránti tekintetek legelemibb reguláit és nem csak a közelmúltat, hanem még a tegnapi is feledve, magát a legszertelenebb következetlenség mezében, saját politikai egyéniségét a tétovázás fogyatkozásaival mutatta be. Négy évig támogatta Szell Kálmán politikáját — mely a katonai kérdésekben minden engedelménytől ridegen elzárkózott — a legnagyobb odaadással, mert a rátóti alkusz mellett bőségesen volt neki és barátainak része a hatalomban s az azokkal járó javadalmakban. Ezen hűséges odaadásában nem feszélyezte Apponyit még az ő jászberényi beszámolója sem, a melyben égre-földre esküdt, hogy további katonai terheket meg nem szavaz; legkevésbé sem feszélyezte őtet ez az egész ország színe előtt adott szó abban, hogy röviddel rá benyújtott törvényjavaslatot az ujonclétszám felemeléséről szívvel-lélekkel ne támogassa. És most Bécsbe is elmegy, hogy a német szemeláttára és fülehalláttára demonstrálja, mily kevesek neki a szabadelvű párt programjának alapján biztos kilátásba helyezett katonai vívmányok, bár meghaladják azon titkos óhajokat is, melyeket épen ő táplált, de a melyeknek csak nyilvánosságra hozata-

Virradatkor.

Irta: Szépfaludi Ö. Ferenc.

Radányi Vilmos színművész nagy sikerrel fejezte be Szabadházán vendégszereplését a „Csapodár“ ban. Minden jelenet után nemcsak a tapsok, de a bokréták s nemzetiszínű szalagos koszorúk is fényesen igazolták az általános tetszést.

Gyönyörű piros szekfűbokrétá is repült fel a nézőtér első zártzék sorából, hol egy fiatal szép menyecske valóságos áhitattal nézte a nagy művészt, személte mozdulatait és szívtá magába minden szavát. Pár év előtt Budapesten, mikor a kis menyecskét még nem Babos Eleknének, hanem Vörös Malvinnak hívták, gyakran elvitték az előadásokra, melyekben Radányi Vilmos volt a főszereplő. Azóta nem látta Radányit.

A sok bokrétát, nemzeti szalagos koszorút odahelyezték a színpad egyik asztalára, míg a szekfű-bokrétából a művész egy két szálát kiszakított s a gomblyukába tűzte. A piros szekfű volt a kedvenc virága. Nem tudta honnét érkezett, ki dobta fel a színpadra, de valaki, mindegy akárki dobta. A vidéken tudnak igazán lelkesedni s Szabadháza megérdemli, hogy a lelkesebb vidék közé sorozzák.

Előadás után a vendégszereplő művész a fogadóba vitette tropheumait, oda, a hol szállva volt, csak a piros szekfűbokrétát vitte magával az étkezőbe, hol bucsu-estélyét tartotta.

Egy fővárosi író barátja, ki Szabadházán otthonos volt, szintén eljött Radányi Vilmostal és a társulat tagjaival együtt jelen volt a busulakomán is, hol szellemes felköszöntők hangzottak el a közönségre, a művészre, a társulat tagjaira. A társaság ünnepeltje természetesen Radányi volt, kinek elbeszéléseit, uti tapasztalatait, külön „megfigyeléseit“ — melyekre igen nagy súlyt fektetett, rendkívüli érdeklődéssel hallgatták.

— Anélkül, hogy detektív volna az ember, mindence rájő. A megfigyelés érzéke szükséges csupán. Míg Kant Immanuel környezete Königsbergában csakis azt vette észre, hogy a nagy bölcsész mikor veszi elő arangombos sétatöbóját, s mikor indul délutáni rendes sétájára, a bölcsész a „tiszt. ész“ kutatásain fáradozott. A felületes ember csak azt látja, ami előtte történik, a kutató tovább lát az orránál, s más szem előtt rejtett dolgokat is észrevesz.

Azért ön még sem tudja mester, hogy ezt az égő piros szekfűbokrétát kidobta a színpadra.

— Most nem tudom, meglehet holnap sem, de majd akadhat jel, mely földéri a valót.

— Csakhogy most éjjel van s ön reggel négy órakor már visszautazik Budapestre s ha csak álmában rá nem akad, nem juthat a nyitjára ennek a kis dolognak sem, szólt a társulat komikusa, ki az előbb az ellenvetést tette.

— Hát azt gondolja ön, kedves kis barátocskám, hogy a véletlen az élet nagy előadásában csak statiszta szerepet játszik, én azt

hiszem, nagyon is az első rollék jutnak neki minden történetben. Az én megfigyeléseim nem szoktak tévedésre vezetni.

A társaság vidám hangulatban volt, Rigó Bence cigányprimás huzta, a mint tőle telhet, hogy a nagy művész megdicsérje, s ezt el is érte. „Angyali játék! Minden ujjad megérdemelné Rigó Bence, hogy megaranyozzák!“

A cigány magát multa felül, olyan hévvel játszott, s mikor Radányi egy nagy bankót akart átadni elismerése jeléül, s egyszersmind „látható“ megemlékezésül, Bence cigány azt mondta, hogy a jeles színművész pusztá dicsőrete több neki a ráma nélkül, melyet Radányi szolgáltatni akar.

— No hát akkor vigyétek fiuk a bandát egy két szép leány, meg asszony ablaka alá s buzzatok a tiszteletükre egy két rövid nótát. Hátha véletlenül a pirosszekfű ismeretlennek is jut valami nem sejtett köszönet a pöngetett hangokban. Bob herceget huzzátok!

A komikus és az intrikus a kis Hegyi József és Vajda Sanyi vállalkoztak, hogy megadják a „Nachtmuzikot“ és a pirosszekfű ismeretlen minden bizonynyal ott lesz az érdekesek sorában.

Pompás tavaszi reggel virradt. A tiszta kék ég, mely szürke kabátját épen vetkőzni kezdte, hogy a magas tisztaságában fogadja a nap első sugarait, Olaszországot, a bella Italiát juttatta a járókelők eszébe.

Csakhogy még alig mult három óra, nehe-

láért is roppant nagy lármát csapott kevéssel ezelőtt.

Nem lehet tehát rossz néven venni Tisza István gróftól, hogy ellenfelének, a szabadság és nemzetölő obstrukció nyílt sorompó közé lépett vezérének, egész Bécs előtt szemébe ne mondja a tétovázás, ingadozás, a politikai elvtelenség oly eklatáns módon beigazolódott vádját; tartozott ezzel Tisza István önmagának, az igazságnak, de leginkább a magyar nemzetnek, melyet a legnagyobb veszedelem érne, ha ilyen embert választana vagy tartana vezérének.

Valósággal nem is volt ő soha más irányzatnak vezére, mint annak, mely a klerikális befolyás emelése végett titkon és nyíltan a magyar lelkiismereti és alkotmányos szabadság ellen küzdött, éppen úgy, mint a hogy mostan is fő-fő vezére egy éppen ilyen veszedelmes, országbontó törekvésnek — az obstrukciónak.

A hegyaljai motoros-vasut.

(A vasut irányja és áruforgalma.)

Arad, február 24.

Előbbi fejtegetésemben kimutattam, hogy hegyaljai forgalmunk lebonyolítására nem marad más hátra, mint kisvasutat létesíteni a lehető legnagyobb egyszerűséggel, olcsón, de azért úgy, hogy minden igényt kielégítsen.

Állítom, hogy ez lehető is. A csatlakozást Aradon el kell ejteni, Gyorokon csak egy áruátmeneti vágánnyal csatlakozni a MÁV.-hoz, Világoson éppenugy az ACSEV-hez. De ezen két utóbbi helyütt a személy közlekedés megálló pontjaiként az állomási felvételi épületeket kell megjelölnöm.

A tervezett kisvasut tehát ez volna: **Kiindulás:** Aradon a városból (óvartér, piac vagy ezeknek megfelelő más alkalmas hely, de mindenesetre a város szívében, esetleg peage — közös — használatával a városnak a Szabadság-tér) **Irány:** Mikalakan, Glogovác, Mondorlak, Csicsér, Szabadhelyen át Gyorokig; Gyorokon elágazások: egyrészt Ménes, Paulson át Barackáig (esetleg Radnáig), másrészt Kuvin, Kovaszinon

át Világosig (esetleg Galsán, Muszkán át Pankotáig.) **Végpontok:** egyrészt Baracka (esetleg Radna) másrészt az ACSEV. Világos állomása (esetleg Pankota).

Kielégítendő ezen kisvasut az igényeket? Igen! a vidéket olyan szoros összeköttetésbe hoztv. — és hozzá teszem a legkényelmesebb módon — Araddal, hogy kedvezőbbet nem is kívánhat; a kisvasut mindenütt a község kellő közepén, fő erein, fő utcáin haladna át, megállana minden utcakeresztezésnél, a hegyalján jóformán minden kolnál. Ennek a kisvasutnak csak egy kötelessége volna: saját érdekelttségének igényeit kielégíteni, nem törődve azzal, hogy van szomszéd vasutja, nem törődve ennek csatlakozásaival.

Ilyen kisvasutra, amelynél a létesítés előfeltételei ugy az érdekelttségben, a terület nagyságában, a várható forgalomban, és a lakosok közlekedési szükségletében, mint — amiről majd később szólok — a befektetendő tőke várható kamatozásában megvannak, igenis van szüksége Aradnak ép úgy, mint az érdekelt és érintett községeknek.

Magától értetődik, hogy ugy tervezve, mint a fentiekben előadva van, a kisvasutat másképp, mint keskenyvágánnyal kiépíteni nem lehet. Az olcsó építés elve sem engedné meg itt a normál szélességet, de ez technikailag sem volna lehető, mert a kisvasutnak a községek belsejében, azok főutcáin kell épülni, ezen utcák éles töréseit kis sugaru kanyarokkal követni, ami csak keskenytáv mellett lehetséges.

S most tegyük összehasonlítást a hegyaljai vasut engedélyeseinek terve, a hegyaljai motoros vasut és a fennebbieken vázolt terv között. Megelégedéssel konstátálom, hogy a kettő közt eltérés jóformán semmi nincs. Az általam jelzett „kisvasut“ és a „hegyaljai motoros vasut“ majdnem egy és ugyanaz. Azért mondom, hogy majdnem, mert én a magam részéről egyik oldalt csak Barackáig, a másikon csak Világosig látom az érdekelttséget, a létesítés szükségességét, míg a tervezők Radnáig és Pankotáig, én csak Barackáig és Világosig s itt az ACSEV. állomásig terjedőleg látom fejlődésképesnek és hasznosíthatónak a kisvasutat, ők tovább is. Én t. i. a vidéket Aradra akarom behozni s az ér-

deket Aradhoz kötni és nem Radnához és Pankotához. De ezen azért nem vesszünk össze.

S most áttérek a második fő kérdés, a bevételek és kiadások fejtegetésére.

Nagyon természetes, hogy a dolgok helyes megítélhetése végett tudnom kell, micsoda bevételekre és kiadásra számíthat az érdekelttség s milyen mértékben mehet be a jövedelmezőség alapján az építésbe, mert sokszor, ha csak egy kicsi, igen kicsi lépéssel is megüünk túl a legszükségesebb követelményeken, az azépítési tőkének jelentékeny emelését vonhatja maga után, a miután rentabilitást teheti kétségessé, tehát a tőke életképességét bénítja meg.

A várható forgalom, mint általában a vasuti forgalom kétféle, áruforgalom és a személyforgalom. Az áruforgalomra a vidék termelése, ipara s ha ez utóbbi nem jelentékeny, csak a nyert termékek mennyisége, amely, hanem bányászatról van szó, a terület nagyságától függ, bír befolyással. Ennél azonban sem Arad, sem a hegyalja és Arad közt fekvő községek — már előbb említettem — nem igen játszhatnak nagy szerepet, mert a gabonatermés egyrészt nem oly nagy, hogy lényeges befolyással bírna, de egyébként nem is várható, hogy az a kisvasutra terelődjék. Ha nem is nagy, de azért elég jelentős lehet azonban az áruforgalom a hegyalján. Circa 8000 kat. hold a hegyalja szőlőterülete. Ebből 4000 holdat olyannak vehetünk, amelyet a kis vasut közvetlenül érint, mert azt a területet, a mely távolabb esik s a mely szőlőből külön fuvarral kellene a kis vasuthoz szállítani szőlőt, bort, forgalmat adónak nem veszem.

Olybá tekintem t. i. a kisvasutat s oly szerepet adok neki a hegyalján, mint a városi szállítónak. Jön ugyanis például Világos felől egy-két motoroskocsi, a mennyi éppen szükségesnek mutatkozik, összegyűjti a szőlőskosarakat, átveszi a fuvarleveleket s viszi olcsó díjért Gyorokra — és visszamenet ugyanugy Világosra — a hol feladja azokat s a vevényeket átadja a feladónak. Egyszerű szállító bizományos volna. Ugyanugy jár el egyes üres vagy telt hordók szállításánál és más szállítmányoknál is.

Es azt hiszem, hogy a 4000 hold termésének nagyrésze így szállíthatnák el, de csak

zen bicegett az óramutató s még nehezebben tünedeztek elő a piaci munkások, várva a ki náikozó munkára. Radányi Vilmos szívélyesen elbucszott a társulattól, melynek tagjai fölki sérték a vendéglő emeleti szobájába. A művészt meghatotta a kollegák ragaszkodása, s elővette három legdiszesebb koszoruját és odaadta emlékül; hadd osztozzanak rajta színész barátai. Hálásan megölelték a kollegák.

Az író barátja ott maradt Radányival, ki a piros szekfűbokrétát elérzékenyülve forgatta s aztán megjegyezte:

— Valami ismerősnek kell lennie, mert nem gondolnám, hogy a véletlen sugallta a piros szekfű bokréta kötését.

— De hisz kedves barátom, te éppen a véletlennek szánod az élet történetében a legelőkelőbb szerepeket, miért nem akarod, hát ezuttal hatalmát elismerni.

— Igazad van. Hűtlen kezdek lenni elve imhez . . . No most már pár negyedóra nem érdemes lefeküdni, szeretnék egy kis sétát tenni az ébredező városban, mely sokkal érdekesebb, mint az a város, mely már teljesen munkában van.

— Veled tartok. Nem vagyok álmos, szintén jó hatással lesz reám is egy kis séta.

Radányi és barátja otthagyták a vendéglőt s indultak le az utcára. Nem is a főterre és a frekventáltabb utcákra voltak kíváncsiak, hanem azokra, a melyek a város végére szögellenek.

A Lilliom utca tágas, széles, a levegő egész falusias, a kis, rendes földszintes házacsok, melyek némelyikéről a rég divatozott zöld zsa-

lugátérek sem hiányzanak, jó hatással vannak. Egy-két helyen a pincegádort sem dobták még a lomtárba, vigyázni kell, nehogy sülyesztőbe juttassa a járókelőt; de ezek mind apró fölöslegyek, nem hiányok s könnyen hozzájuk lehet szokni.

A mint a házak előtt, az ablakok alatt, a zöldülő hársaknál sétálgattak, mindenütt néma csend, csak az ő élénk hangos beszédjük volt jóformán, a mi megzavarta a nagy egyedüliséget.

Egyszerre Radányi figyelmessé kezd lenni egy négy ablakos, zsalugáteres alacsony házra, honnan lármásabb hangok törtek elő.

— Mi ez? Reggel négy óra felé veszekedés? Pajtás, itt újra megkezdődhetnek az én csalhatatlan „megfigyeléseim“. Megálljunk.

A művész odaállott a zsalugáter elé és hallgatott.

— Még nem hallok mindent, szólt oda barátjának, de azért mondhatom, hogy baj van! . . . Csak az a kérdés, hogy ki lakik a házban?

— Eredj, eredj, ne fontoskodjál. Hisz ebben a házban, ugy tudom, Babos Elekék laknak, a kincstári kasznár a fiatal feleségével.

— Lehet kincstári kasznár, lehet a felesége is, de ezek az emberek rosszul élnek, élénk viszálykodás van köztük.

— Jól élnek, az egész város tudja, hogy jól élnek.

— Én meg azt mondom, hogy rosszul élnek.

— Miből gondolod bölcs ember, te nagy Kant, ezt a körülményt?

— Hallgass reám. Amely házban fiatal házaspár, vagy egyáltalán szerető házaspár laknak, reggel négy óra tájban mély csend s nyugalom van. A szeretet nem ébred lármával. Mondom neked, rosszul élnek. Ámor nem disputál virradatkor!

— Javithatatlan vagy!

Radányi odatartotta a fülét a becsukott zsalugáterre s a következő párbeszédet hallotta:

— Mit titkolsz? Radányit ismered a fővárosból s azért dobtad neki a piros szekfű bokrétát tudtomon kívül!

— Azért hát, ha ugy tetszik; szeretem Radányit, ha kedved telik benne. Tudd meg, az az tudja meg uram, hogy Radányi kedvenc virága a szekfű, még pedig a piros szekfű, még Biri néni mondta Budapesten. Ott is vittünk neki mindig bokrétát.

(Jól tettétek!)

— S ott is gomblyukába tűzte a szekfűt?

— Meg is csókoltál (No, no!)

— Az nem igaz!

— De igenis igaz uram!

(A kis menyecske füllent!)

A mester odaszólt író barátjához: „Te! Hogyan hívták leány néven ezt a Babos Elekét?“ „Vörös Malvin“. „Vörös Malvin? . . . Füllent, füllent!“

Majd ismét odatartotta a fülét a zsalugáterhez s hallgatta a tovább folytatott párbeszédet, azaz pár-veszekedést.

— Ha mindent őszintén meg nem vallasz-

Györökig vagy Világosig, mert a szőlő és bor többnyire Aradon tul megy, s akkor a feladó érdeke az, hogy már Györökön vagy Világoson a szomszéd vasutaknak átadassék az áru. A 4000 hold termésének kisebb része Aradra jön, s az, ha nem is teljes egészében, de mégis nagy részt a kisvasuton szállíthatnák be.

Mi lehet már most 4000 hold termése? Mert, ismétlem, csak a kis vasut közvetlen közlelésben levő szőlők termésével lehet mint olyan áruval, a mely biztosan a kisvasutra készül számolni, a másik 4000 holdat nem vehetem forgalmatadónak, mert részben nem is gravitál majd a kisvasutra, részben pedig, mivel távolabbra esik, nem is fizeti ki magát, hogy ha már egyszer tengely fuvarral kell az árut a vasúthoz szállítani, a kisvasutat is használja; a fuvar elviszi majd a nagyvasutig is, majd nem ugyanazon árért.

Minden hold — mondjuk — adni fog 20 drb. 5 kg-rmos kcsár szőlőt, tehát 80000 drb. kcsárban 4000 métermázsát, és ad ezenkívül átlag 20 Hl. bort, ami 80000 Hl.-nek, és súlyban — szőlőt, bori és a hordók súlyát is beleértve — 100000 métermázsának felel meg. Egyéb szállítmányra nem igen lehet számítani, de mégis vegyünk fel, legyünk optimisták, még 20000 mm. egyéb árut s mondjuk, hogy 120000 mm. áru szállítás lesz, ami 1200 nagy waggonnak felel meg.

A rövid távolságot tekintve, magas szállítási díjakkal nem számíthatunk s átlagul per mm. 20 fillért veszek. Nagyon jól tudom, hogy esetenként 30 fillér is lehet a szállítási díj 100 kg.-ként, de 10 f. is, mert például a szállítás zömét adó Kúvin, Györök, Ménes nagyon is közel vannak Györök állomáshoz s így a nagy mennyiség, ami idegen helyekre, a szomszéd vasutra átmev, csak Györökig fizet, idáig pedig a szállítási díj alig lehet majd 10 f.-nél nagyobb, mert majd a tengelyfuvar volna olcsóbb, s az áru teljesen kishetnék a forgalomból. A 120000 mm. áru tehát 24000 korona bruttó bevételt adna.

Mondjak, hogy az árumozdítási költségek (vontatás, állomáskezelés stb.) a bevételek felét felemészítik, — az összeg csököltsége miatt nem fontos, valjon 50—60—70 százalék-e a ki-

szonyom, válni fogok. Holnap mindjárt benyujtom a válókeresetet.

— Szörnyeteg! . . . azért is én fogom benyujtani, mert magát nem szeretem, sohasem is szerettem. Mindig Radányi Vilmosért rajongtam, a ki ideálom volt, mikor az intézetben jártam és ideálom maradt, mikor Biri néninél töltöttem egy félévet s most hatványozva szeretem. Érti? Válgon el! (Derék!)

Radányi Vilmos felpattantotta a zöld redőny egyik rovátkáját s kérő hangon, mely érces és igaz volt, bekiáltott a nyíláson:

— Ne higgye uram! Plátói érzélem. Oly igazán mondom, minthogy Radányi Vilmos félóra mulva a négy órai vonattal visszautazik Budapestre, hogy Malvin öngyűlöletét soh'sem láttam életemben, nem is sejtettem, hogy itt lakik, hanem a piros szekfü-bokrétáért örökre hálás maradok. Uram! Asszonyom! Igen szép-n kérem, béküljünk ki, éltsük a legnemesebb Plátót!

A szobában elcsöndesedett minden . . . Majd hangos kacaj s végül még hangosabb cuppanás következett.

Radányi Vilmos karonfogta barátját: — Most már mehetünk haza barátom csomagolai. Nemcsak mint színész, hanem mint orvos is remekeltem. Kibékítettem egy haragos házaspárt — s remélem — gyökeresen.

Radányi Vilmos a négy órai vonattal elutazott, de a szekfübokrétát, mely a nagy kurára emlékeztette, emlékül elvitte magával.

adás, vagy például csak 40 százalék-e, — s így a tiszta bevételi felesleg az áru szállításból 12000 koronára vehető.

Amint látjuk, az áruforgalom nem nagy, de a tervezett kisvasutnál nem is ezen nyugszik a jövedelmezőség, hanem a személyszállításban, amelyre legközelebbi közleményemben fogok részletesen kiterjeszkedni.

Szathmáry János.

A delegáció ülése.

(Tisza — Apponyiról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 24.

A magyar delegáció mai ülésén az utóhangulata nyilatkozott meg a tegnapi harcnak, a melyet Tisza István gróf miniszterelnök és Apponyi Albert gróf vvitak meg, de az ülés már nem volt puszkaporos hangulatu, dacára annak, hogy Ugron Gábor puffanó bombának bejelentette az obstrukció folytatását. Az ülés lefolyásáról a következő bécsi táviratot vesszük:

A magyar delegáció ma Szathmáry Gyula gróf elnöklésével folytatta tanácskozásait.

Elsőnek Rakovszky István szólalt föl. Heves hangon vádolta meg a kormányt és a szabadelvű pártot, azt vetvén a költőnek szemére, hogy a Kossuth-párttal paktál. Majd Tisza Istvánnak a delegáció tegnapi ülésén mondott beszédét kritizálta, a melylyel, ugymond, a miniszterelnök Apponyi Albert gróf: kiméletlenül és durván támadta.

Tisza István gróf kijelentette, hogy közte és a Kossuth-párt között semmiféle paktum nem jött létre. Csupán annyi történt, hogy a képviselőház józan, komoly elemel, pártkülönbség nélkül összefogtak, hogy az ország legvitalisabb érdekeit veszélyeztető parlamenti anarkia leküzdessék. Ami az Apponyi Alberttel folytatott tegnapi polemiját, illetve Rakovszky Istvánnak arra nézve tett megjegyzéseit illeti: szóló teljesen távol állott attól, hogy Apponyi személyét, mely iránt mindenkor tisztelettel viseltetett, megbántsa. Csupán az indította, hogy az elmondottakat nyilvánítsa. Heteken át válvetve dolgozott Apponyival, hogy a közvéleményt megnyugtató katonai programot megállapítsák. Nem csoda, ha elkeseredésében élesebb kifejezéseket használt, amidőn Apponyi tegnapi beszédéből látnia kellett, hogy Apponyi a helyett, hogy beszédével a közélet izgatottságát lecsillapítani igyekezett volna, ellenkező törekvéseknek tett, talán öntudatlanul szolgálatot.

Széchenyi Imre és Okolicsányi László rövid beszédei után:

Ugron Gábor a költségvetést bírálja és élesen támadja Tiszát, jelezve, hogy az obstrukciót folytatni fogják.

Jekelfalussy altábornagy a hadügyminiszter nevében válaszol a felhangzott észrevételekre.

A költségvetést általánosságban elfogadták. A részletes tárgyalás során

Apponyi Albert gróf a katonai tanterv hiányosságairól szólt.

Tisza István miniszterelnök röviden válaszol Apponyi észrevételeire.

Keglevich István gróf és Okolicsányi László felszólalásai után a tanácskozást holnapra halasztották.

Valószínű, hogy a hadügyi költségvetést holnap részleteiben is letárgyalják. A holnapi napirendre a hadügyi költségvetés folytatolagos tárgyalásán, a had-

ügyminiszter válaszában kívül első tárgynak Ugron Gábor indítványa van kitűzve, a melyet a delegáció tárgyalásra elfogadott, hogy a delegáció levéltára helyeztessék át Budapestre a képviselőház levéltárába.

TÁVIRATOK.

A nunciások rangja.

Róma, február 24. A pápa elhatározta, hogy Lorinzetti pápai nunciust visszahívja Párisból, anélkül, hogy biborossá nevezze ki. Egyben a pápa a magyar-osztrák monarchia, Bajorország, Belgium, Spanyolország és Portugália uralkodóit s a francia köztársaság elnökét jegyzőekben értesítette arról, hogy a nunciusi állás nem tekintendő többé biborosi állásnak. Ez újabb privilegium elkobzás. Eddig minden nunciust kineveztek biborosnak hivatalnokoskodása folyamán s bevett szokás szerint az uralkodó követelhetette a kinevezését. Mintán azonban ez visszaélésekre vezetett sokszor s a Szentszék érdekei ellen való volt, a pápa célszerűnek látta, hogy véget vessen neki. Lorinzetti Rómába visszatérve, az egyházmegye élére kerül.

A spanyolországi forrongás.

Madrid, február 24. A kamarában kijelentette Eskavanes, hogy ha a rendőrség ismétli tegnapi eljárását, a köztársasági pártiak ellenszegülnek. Blasko hangsúlyozza, hogy a rendőrség minden újabb kihívását vissza fogják utasítani. Ami engem illet — ugymond Blasko — ezentul mindig revolverrel járok. A belügyminiszter védi a rendőrség eljárását és kijelenti, hogy a törvénynek mindig engedelmessékedni kell. A kamara és a Tuerda del Sol környékén este élénk mozgalom volt. Nagyszámu izgatott néptömeg hullámozott a téren. Az üzleteket bezárták. A rendőrség szétszórta a csoportosulókat. A kamarai ülés végével a tömeg tüntetett a köztársasági párti kisebbség mellett. A képviselők mérsékletre intették a népet. Salmeronak kocsiba kellett szállni, hogy haza mehesen. A rendőrség és csendőrségnek sikerült a tüntetőket szétoszlatni, miközben sok kellemetlen incidens volt.

Az aradi Kossuth-szobor.

(A szobor tervel.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bécs, február 24.

Megemlékeztünk azokról a nyilatkozatokról, amelyeket az Aradi Közlöny egy munkatársa által megkérdezett fővárosi szobrászok tettek az aradi Kossuth-szoborról. Nevezetes és fontos körülmény ez, melyből az tűnik ki, hogy a fővárosi szobrász művész-gárda már most foglalkozik az aradi Kossuth-szobor tervével, lelkükben már kezd kialakulni az emelendő szobor képe, a sejtelmükben élő kő vagy bronz alakok már létjogot kérnek.

Nagyon kívánatos volna, ha a város szabályozása ügyében kiküldött bizottság munkaprogramjának első ténye: az aradi Kossuth-szobor felállítása által szükségesnek mutatkozó rendezések előkészítése volna, a melyre vonatkozólag a városi törvényhatóság tagjaival kibővült szobor-bizottsággal már most érintkezésbe lépne.

Az aradi Kossuth-szobor nem lesz kisméretű. Az eddig befolyt összeg és a hazafias közönség áldozatkészségéből még ezután befolyó adományok nagygyá, Arad város történelmi multjához méltóvá fogják emelni Kossuth Lajos aradi szobrát. Ezeknek a nézeteknek megfelelően kell át, illetőleg hozzá alakulni annak a helynek is, amelyen emeltetni fog.

Ezért kívánatos, hogy már most fogjunk e rendezési munkálathoz, arra hivatott művész-

emberek meghallgatása mellett, mert végre is közeledik az idő a pályázat kiírásához.

A Kossuth-szobor helyéről legközelebb közlünk cikket.

Az újabb ajánmányok a következők:

Panker gyűjtése 30 fillér, Klein Ignác 2 korona, Kosztka Mihály 9 korona, Sági Henrik 2 korona, L. L. 116—119. 15 70 korona, Schill József 2 korona, Ludig István dr. 8 korona, Cirkusz Henry 301'68 korona, Weinberger János 1 korona, Jókendv asztaltársaság majális elől. 20 korona, Kossuth-asztaltársaság majális 20 korona, dr. Szegő cirkuszjegye 2 korona, Leyelező lap 120—123. 8 94 korona, Leyelező lap közös majalison 20 korona, Weil Alajos May bácsi órájáért 4 korona, Moskovitz Jakab frakkért a díj 10 korona, Leyelező-lap 124—129. 20 02 korona, Vig társaság Kosztka Emil 18 51 kor., M. A. V. koszoruból 5 korona, Fekete Lajos bicska kics. 1 20 korona, Fekete Lajosné bicska kics. 1 korona, Egy perselyből 4 fillér, Steinbrukner Ferenc 5 korona, Koszorúmegváltás Szegeden 1 20 korona, Egy fogadás Kormos utján 42 fillér, Schwarz Boziska gyűjtése 12 fillér.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: A vándorlegény, operetta. (Páros bérlet.)
Péntek: A vándorlegény, operetta. (Páratlan bérlet.)
Szombat: A vándorlegény, operetta. (Páros bérlet.)

* A vándorlegény. Lelkes hangulat mellett történt meg a *Vándorlegény* című operett bemutatása ma este. A darab és az előadás hatását szinte elnyomta egy más indulata a közönségnek, az, amely az igazgató és a társulat számára valóságos ünneppé tette a mai estét. Erről lapunk más helyén van szó. A „Vándorlegény”-ről és az előadásáról nincs más mondánivaló, minthogy mindkettő sikerült volt. Az operett sikert aratott a fővárosban is, maradandóbbat azoknál, amelyekhez egy egész csomó efemer életű férc-operett révén szoktunk. A darab meséje legalább is komolyan vehető, a muzsikája pedig nemcsak a fül szempontjából, hanem zenéileg is értékes. A főszereplők *Zilahiné, Polgár, Főthi Frida és Bejczy*. Valamennyien fényesen játszottak ma este, énekszámuk pedig a legelvezetesebbek voltak. *Pajor Agnes, Békassy és Ligeti* játsztak még jelentősebb szerepet a darabban, ők is kifogástalanul, elismerésre méltóan. A közönség tapsolása egész előadás alatt tartott méltó kerettel szolgált az est hangulatához. (a).

* *Kleopatra*. Ennek az operettnek előadási jogát megszerezte *Zilahy* igazgató. Verő György darabja ez, mely két évvel ezelőtt harmincszor egymásután ment a Magyar Színházban Abrányinéval a címszerepben. Az operett közvetlenül az „Erény utjai” után kerül bemutatásra.

* *Szendrey Mihály* Aradon. Az aradi színház pályázatának ügye ma hónap már teljesen aktuális lesz, mert a pályázatot még virágvasárnap előtt kihirdetik. Ma Aradra érkezett *Szendrey Mihály*, a pozsonyi színház igazgatója, aki értesülésünk szerint ugyancsak pályázó lesz az aradi színházra. *Szendrey* ma délután látogatást tett *Institoris Kálmán* polgármesternél.

* *Bob herceg* Angliában. A magyar operette irodalom legdívalmasabb alkotásának, *Huszka, Martos és Bakonyi* „Bob herceg” ének, példátlan hódításának és sikerének híre eljutott Angliába is és a zseniális magyar szerzőket az a dicsőség éri, hogy Bob urfi nem sokára a saját pátriájában, Londonban is énekelheti, hogy: „Londonban hej, van számos utca! . . .” Ez lesz az első magyar operett, amely Londonban színre kerül; a magyar drámai művek közül is csak Madách „Ember tragédiája” ismerték eddig az angolok. Bob herceg előreláthatólag még e szezonban színre kerül a londoni „Gaiety Theatre”-ben. A szin-

ház managerje és igazgatója, *George Edwardes* vállalkozott a magyar operette bemutatására és Bob hercegnek angol nyelvre való lefordítására a nagyváradi szocietás egyik kedves és művelt urasszonyát, *Szunyogh Lórándné* urnőt kérte fel. A fordítás nehéz és fáradságos munkájával már elkészült *Szunyogh Lórándné* és úgy a szöveget, mint a partitúrát a napokban küldi el Londonba, ahol azonnal hozzálátanak a próbákhoz. Bob herceg londoni premierjére, mely valószínűleg még e tavasszal lesz megtartva, *Georges Edwardes* meghívta egy szerzőket, mint *Szunyogh Lórándné* urnőt, a kik eddigi erveik szerint ki is utaznak az első előadásra Angliába.

* Az erény utjai. A legszellemesebb francia darabok egyike, melyek az idei szezonban a Víg színházban színre kerültek, kétségkívül az *Erény utjai*, *Flers* és *Caillovet* vigjátéka, mely annyira új tónust és hangot vitt a színpadra, hogy valósággal meglepte a közönséget. Azóta rendkívüli népszerűsége tett szert a vigjáték, egyre műsoron van és a vidéken is kezd hódítani. Az aradi színház egyike az elsőeknek, mely színre hozza a darabot, amelynek március első napjaiban lesz a bemutatása.

A japánok veresége.

Hat hajó elsülyedt.

(Újabb harc Port-Arthurnál. — Lamsdorff és Alexejev lemondása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24.

Port-Arthurból, a mely névhez multkor a japánok dicsősége fűződött, most az oroszok győzelmét jelentik a táviratok. A japánok újabb támadást intéztek Port-Arthur ellen, de ezt az oroszok visszaverték, és a japánoknak hat hajóját elsülyesztették. Az oroszok pedig büszkén hirdetik a *Retvizan* nevű vérteshajónak ezt a fényes győzelmét.

Egyebekben *Lamsdorff* orosz külügyminiszter ma tette közzé a diplomáciai képviselőkhez küldött köriratát, a mely újabb mosakodása Oroszországnak, s a melyben ismét Japánt okolja a háborúért. Akármint van, bizonyos, hogy ez fölöttebb elméleti értékű valami olyankor, a mikor a háboru derekán vannak.

Egyebekben Párisban azt beszélnek, hogy a háboru két nagy szereplője, *Lamsdorff* külügyminiszter és *Alexejev* tenger-nagy legközelebb lemondanak állásukról.

Legújabb távirataink ezek:

Oroszország nyilatkozata.

Pétervár, február 24. *Lamsdorff* gróf külügyminiszter Oroszország diplomáciai képviselőjéhez a következő körjegyzéket intézte:

Az Oroszország és Japan között fennálló viszony megszakításának pillanata óta a tokiói kabinet a civilizált államok között fennállani szokott viszony szokásos szabályait nyilvánvaló módon sérti. A cári kormány a nélkül, hogy e szabályoknak japán részről történt megsértésének részleteibe bocsátkoznék, szükségesnek tartja a komoly figyelmet a japán kormányra *Koreában* elkövetett erőszakosságaira felhívni. Az összes hatalmak elismerték Koreának, mint teljesen önálló birodalomnak önállóságát és integritását. E fölvelek érintetlenségét a simonszki szerződés első pontja és az Anglia és Japan között 1902. január 17-én külön e célra kötött szerződést biztosította. Ez alapelv kifejezést nyert 1902. március 16-án a francia-orosz deklarációval is. A Japan és Oroszország között lehetséges konfliktus veszedelmét előrelát-

va a koreai császár 1904. január hó első napjaiban az összes hatalmakhoz körjegyzéket intézett, amelyben amaz elhatározásának adott kifejezést, hogy a legszigorubb semlegességet meg fogja őrizni. Ezt a hatalmak jóakarattal fogadták és helyeselték — köztük Oroszország is. Az angol kormány, mely Japánnal együtt 1902. január 17-én aláírta a fentnevezett szerződést, a koreai orosz követ közlése szerint megbízta szjüli képviselőjét, hogy mondjon köszönetet a koreai császárnak a londoni kabinet nevében hivatalos jegyzék útján deklarációjáért, melylyel Korea részéről először biztosított a semlegesség megőrzése az esetre, ha szakadás történnék Japan és Oroszország között. A japán kormány, a mint az pontosan konstataált tények alapján bebizonyult, a tények, valamint az összes szerződések és kötelezések dacára a nemzetközi jog alapelveivel ellenkezésben:

1. Oroszországgal való háboru megkezdése előtt az önálló koreai birodalomban *partra szállította csapatait*, mely állam pedig kijelentette a semlegesség fenntartását.

2. Hajóhadának egy részével február 8-án, azaz három nappal a hadüzenet előtt hirtelen *megtámadott két orosz hadihajót*, melyek a csemulpoi semleges kikötőben voltak és a melyek parancsnokainak nem volt tudomásuk arról, hogy a Japánnal való diplomáciai kapocs megszakadt, mert a japánok rosszhiszeműleg megszüntették az orosz táviratoknak a dán kábelben való közvetítését és a koreai kormány táviratokat *tevékeny megzavarták*. Az említett orosz hajók ellen intézett felháborító támadás részletei a szjüli orosz követ közzétett hivatalos táviratában foglaltatnak.

3. Dacára a nemzetközi jog fennálló szabályainak a hadműveletek megkezdése előtt hadi zsákmányképen *elfoglaltak orosz kereskedelmi hajókat*, melyek semleges koreai kikötőben voltak.

4. A koreai császárnak a szjüli japán követ útján kijelentették, hogy Koreát ezen *tul japáni igazgatás alatt állónak* tekintik és arra figyelmeztették, hogy engedetlenség esetén japán csapatok szállják meg a palotát.

5. A francia nagykövet közbenjárásával felszólították a koreai császárnál lévő orosz képviselőt, hogy a követség és konzuli személyzet *teljességgel hagyja el az országot*.

6. A cári kormány meg lévén győződve, hogy a felsorolt tények a szokásos nemzetközi jog felháborító megsértését jelentik, kötelességének tartja *Japán eljárása ellen az összes hatalmaknál óvást emelni* ama biztos reményben, hogy mindazok a hatalmak, a melyek előtt értékek birnak viszonyaikat biztosító alapelvek, Oroszország álláspontjára fognak helyezkedni. Egyidejűleg szükségesnek tartja a cári kormányt arra figyelmeztetni, hogy annak következtében, hogy a japánok a hatalmat Koreában törvénytelenül ragadták magukhoz, a koreai kormánytól kibocsátott rendeletek és annak nyilatkozatai érvényteleneknek jelenthetők ki.

Ostromállapot a vasutakon.

Pétervár, február 24. A *Szamara-Szlatusz* vasutvonal katonai vonatai rendszeres közlekedésének biztosítására e vonalak mentén és a hozzájuk tartozó vidékek határain belül *kihirdették az ostromállapotot*. A kazáni és szibériai katonai kerület csapatparancsnokának, a kire bizva van az e vasút felett való felügyelet, hadseregparancsnoki jogokat adtak.

London, február 24. A Reuter-ügynökség jelenti *Jinkauból*: A helybeli konzulok ma tanácskozást tartottak, hogy meg-

egyezzenek *Niucsvang semlegesítése* körül való egységes eljárásban. Hír szerint elhatározták, hogy lehetőleg oda fognak hatni, hogy Oroszország hivatalosan nyilatkozzék, mielőtt újabb lépésre határoznák magukat.

Az új flottaparancsnok

Pétervár, február 24. Hivatalos hír szerint *Makarov* altengernagyot, Kronstadt parancsnokát és kormányzóját a *csendes-óceáni hajóhad parancsnokává*, helyére pedig *Birihoszt* nevezték ki kronstadti parancsnokká.

Sanghai, február 24. Holnapra várják két kínai cirkálóhajónak a Jangce folyóról való ideérkezését. Ezek a cirkálóhajók azt a kérdést fogják megoldani, mely azáltal keletkezett, hogy a *Mandsur* nevű orosz hadihajó megtagadta a taotáj parancsát, hogy a semleges kikötőt elhagyja.

Tiencin, február 24. Ugy látszik, hatása volt Oroszországnak a kínai csapatoknak a Liau folyam vidéke felé előrevonulása ellen történt tiltakozásnak, mert a kínai csapatok a vasuton csak *Laoncsaoig* mennek, mely a fél uton van *Tiencin* és *Sanghai* között, nem pedig a Liau folyam vidékéig.

Franciaország és Amerika.

Páris, február 24. Az orosz nagykövet a francia „Vöröskereszt“-társaság elnökének az orosz kormány nevében hálás köszönetet mondott ajánlatáért, hogy azonnal ambulanciát küld Mandzsuriába, de hozzátette, hogy a szárazföldi háború előreláthatólag csak több hét múlva kezdődik meg.

Faure Fimin a kamarában a nacionalisták nevében a következő interpellációt terjesztette elő:

A kormány nyújtson felvilágosítást abban az irányban, hogy gondoskodott-e az iránt, hogy a hajóraj minden eshetőségre készen álljon s az állam biztonságát semmi veszedelem ne fenyegetse.

London, február 24. Az amerikai Unió kormányának tagjai egy újságíró előtt kijelentették, hogy Japán titkos támogatásának vádját visszautasítják. A kormány elhatározta, hogy minden lehető alkalmat kerül, melylyel a konfliktusba keveredhetik. Az orosz kormány az Egyesült Államok kérését, hogy amerikai tiszteknek engedje meg, hogy az orosz hadsereget háborús útjában kísérhessék, megtagadta, de egyben annak a nézetének adott kifejezést, hogy március derekán más választ is adhat.

A cár a háborúról.

Pétervár, február 24. *Miklós* cár tegnap a téli palotában küldöttséget fogadott, a mely hódoló föliratot nyújtott át a cárnak. A cár megköszönte ezt, s megjegyezte:

— Vigasztalást találok a szomorú időkben a hazaszeretnek az egész országban történt megnyilatkozásából. Bizom Isten segítségével, mert Oroszország ügye igazságos, és meg vagyok győződve, hogy seregeink szárazon és vizen meg fogják tenni kötelességüket a haza dicsőségére.

Lamsdorf bukása.

Páris, február 24. Az itteni diplomáciai körökben elterjedt, megbízható hírek szerint *Lamsdorf* gróf külügyminiszter és *Alexejev* tengernagy legközelebb lemondanak állásukról.

Az orosz hadtestek felől nyugtalanító hírek érkeznek. Abetegek száma óriási, az

orvosok pedig kevesen vannak, hogy feladatukat teljesíthessék.

Japán csapatok Koreában.

Sanghai, február 24. Koreában harmincezer japán katonából álló hadtest szállott *Csemulponál* partra. A csapatot *Szöül* és *Ping-Jang* között fejlődik ki.

Sanghai, február 24. Katonailag szervezett lovas banditacsapatok betörték Mandzsuoországra, hogy a vasutakat és táviróvonalakat meg rongálják, és hogy az orosz élelmiszer szállító kocsikat elfogják. E csapatok később a japánokhoz akarnak csatlakozni.

Niucsvang, február 24. Itt óriási aggodalom uralkodik, mert a város bombázását a legközelebbi napokra várják. A japán flotta már tömörül a város körül, és az orosz hadihajók is gyülekeznek.

A japánok veresége.

London, február 24. A japánok újból megtámadták *Port-Arthurt*, de az oroszok visszaverték a támadást. Hat japán hajó elsüllyedt.

Pétervár, február 24. Az orosz távirati iroda jelenti *Port-Arthurból*: A japán flottának *Port-Arthur* ellen intézett támadását az orosz hadihajók visszaverték. Négy japán vérteshajó és két japán szállítóhajó elsüllyedt. A *Retvizan* nevű orosz vérteshajó nagy győzelmet aratott.

Végzetes kártyaadósság.

(Egy lefokozás története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

A borosjenői honvédszászlóaljnak, amelyet néhány év előtt Nagyváradra helyeztek át, egy fiatal, társaságbelli hadnagyáról szól a hír. A hadnagnak le kellett köszönni a rangjáról, a — kártya miatt.

Mint tiszthelyettes nyert beosztást a nagyvárad 4. honvédgyalogezredhez. A tiszthelyettes a fiatalok társaságában hamar otthonos lett, kávéház, cigány, nő és az elmaradhatatlan kártya lettek neki is passziói, mint megannyi más fiatal embernek, aki „élni” kíván. Szolgálati érdekek úgy kívánták, hogy a tiszthelyest Nagyváradról a 3. zászlóaljhoz, Borosjenőbe helyezték át. Majd mikor onnan elkerült a zászlóalj Nagyváradra, mint hadnagy tért vissza ő is. Beteges volt s egy bajtársával fölmerült história előbb kórházba, majd hosszabb szabadságra adott okot. Egy évi szabadság után, melyet szüleinél, Esztergomban töltött, az ősszel tért vissza a hadnagy ezredéhez.

Egy barátja akadt, kire gavalléros gondolkodása folytán sokat áldozott a hadnagyi gázsiból, mert régi adósságait kifizették szülei s egyébről már tudni nem akartak. Pénz és pénz kellett, egyéb forrás híján kártyához folyamodott tehát. Az ördög bibliája változó szerencsével forgott a kezében. Mintegy tíz nappal ezelőtt kisebb játék után egyik nagyvárad kávéház külön termében ferblit játszott harmadmagával. Mint beszéltek, kevés pénz maradt nála, mert előbb elveszítette s a játék előtt közösen kikötötték a partnerek, hogy pénz nem lesz az asztalon, hanem a veszteséget 24 óra alatt kifizetik egymásnak. A játék végén, úgy hajnal felé, 42 forint vesztesége volt a hadnagnak egyik félle szemben, ki vármegyei tisztviselő. Hogy kikerítse az összeget, még nyolc forint készpénzt kért kölcsön barátjától azzal, hogy másnap kifizeti az 50 forint adósságot.

A határidő eltelt, de a honvédbadnagy nem egyenlített ki a differenciát. Elmult még egy hét s a kártya-ügy még mindig elintézetlenül maradt. Most vasárnap a nyertes jónak látta a hadnagy századparancsnokának tudomására hozni az esetet. A hadnagy kétségbeesve kért erre pár órai halasztást a pénz megszerzésére, hogy adósságát kifizesse. Az affér még aznap tudomására jött a tisztikarnak.

A súlyos következmény, a szokásos becsületügyi eljárás után ez esetben, mikor kisebb vétségek miatt már büntetett tisztről volt szó, előre volt látható. A bajba került honvédbadnagy nem akarta magát kitenni a fenyegető kellemetlenségeknek, hétfőn tisztj kihallgatáson bejelentette *Békéssy* József ezredparancsnoknak, hogy tiszti rangjáról lemond, ezt írásbeli nyilatkozatban is elismeri és kéri azonnal elbocsátását az ezred kötelékéből.

A fiatal hadnagyot rögtön fölmentették a szolgálat alól. Levette az uniformist és civil ruhában hagyta el Nagyváradot s állítólag elszánta magát, hogy Amerikába megy, ott kezd új életet.

MULATSÁGOK.

(=) Mükedveői előadás és táncvigalom. Buziáson — mint nekünk írják — február 14 én az uri kaszinó tagjai mükedveői előadással egybekötött fényes mulatságok rendeztek, melyen a legelőkelőbb társaság vett részt. A „Pá-holy” című ösmeretes bohózatot adták elő, melyet valóságos vizsínházi tempóban játszottak le, Janatka Valéria, Unger Vilma, Szűry Lulu, Benedek Magda, Szűry Kálmáné urhölgyek, Heinrich Árpád dr., Guthy Tódor dr., Benicz István dr., Scheiner Árpád dr. és Scholtz Endre urak. Az előadást követő zártkörű táncmulatságon résztvettek:

Asszonyok: Benedek Gézané, Feicht Béláné, dr. Heinrich Árpádné, Hollosy Józsefné, Hoffmann Károlyné, Horváth Jenőné, Janatka Dezsőné, Kvaszay Gyuláné, Kayser Györgyné, Lovetto Gusztávné, dr. Nagy Ferencné, dr. Porutiu Romoluszné, dr. Simó Károlyné (Arad), dr. Scheiner Albertné, Scholz Endréné, Szűry Kálmáné, Unger Józsefné, ifj. Vargits Imréné, dr. Szabó Dénesné.

Leányok: Benedek Jolán, Benedek Magda, Janatka Valéria, Roth Margit (Arad), Szűry Lulu, Unger Vilma.

Az árvaház ügye.

(A fegyelmi-választmány ülése. — Balázs Ferenc igazgató följelentése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

A városi árvaházat ért támadások ügye most ismét aktuálisá vált, még pedig két okból. Az egyik az, hogy a fegyelmi választmány, amelynek Balázs Ferenc igazgató magával szemben fegyelmi eljárást kért, ma ülést tartott, amelyen az eddigi vizsgálati anyagot és *Reicher* Károly dr. városi tiszt ügyész vádindítványát tárgyalták. A másik ok az, hogy Balázs Ferenc feljelentést tett nyilvános rágalmas miatt *Szilágyi-Kis* István (más néven *Kis* Ferenc) ellen a királyi ügyészségnél.

A fegyelmi választmány, melynek ülésén *Urbán* Iván főispán elnökölt, mindenekelőtt a vádpontokat hallgatta meg. Ezek szerint az árvaház igazgatója és felügyelő személyzete a gondozásuk alatt levő árvákkal durván bánnak, kirozzák, ütök, verik őket. A már általában ismert konkrét eseteket hozza fel a vádindítvány, amelynek végső eredménye az, hogy *Balázs* Ferenc igazgatóra hatszáz koronányi bírság rovását kéri.

Ezzel szemben a vizsgálat adatai ugyszólván semmi olyan tényt ki nem derítettek, mely a családi nevelés fenytésein az árvák rovására tulmenne. Miután azonban a vizsgálat még nem

terjeszkedett ki minden irányban, a fegyelmi választmány a vizsgálat kiegészítését rendelte el.

Abban a feljelentésben, amelyet Balázs Ferenc a királyi ügyészséghez benyújtott, különös figyelmet érdemel az a rész, amely a testi fenyték alkalmazhatóságának kérdésével foglalkozik. Kifejti, hogy a testi fenytéket, mint nevelési eszközt a családi nevelés egyáltalán nem nélkülözheti. Annál kevésbé nélkülözheti az árvaház, ahol nyolcvan gyermek van együtt, a kiknek egyrésze az átlagnál nemcsak pajkosabb, hanem sokszor erkölcsileg romlottabb is. A királyi kuria utóbbi időben követett joggyakorlata már az iskolai tanítóra vonatkozólag is kimondta azt, hogy az csak fegyelmi jogát gyakorolja, s nem követ el vétséget, ha tanítványával szemben a testi fenytéket az egészségre nem ártalmas módon gyakorolja. Alkalmazta ezt az elvet a kuria ott is, ahol a megbüntetett gyermek három-négy nap alatt gyógyuló sérülést szenvedett. Es ez a nézet sokkal erősebb mértékben áll az árvaházakra, mert hiszen a tanító a házi nevelés körébe utalhatja az erkölcsi nevelést, míg az árvaházi nevelő vállain az erkölcsi nevelés egész súlya is fekszik.

Felhozza a feljelentés, hogy a testi fenytés ennek dacára is a növendékekkel szemben igen ritkán és csak súlyos esetekben alkalmaztatik. Az igazgató különben sohasem csinált titkot abból, hogy testi fenytéket alkalmaz, sőt az árvaház értesítőiben ezt jelezte is és ezeket az értesítőket az árvaház az igazgató választmányának, a városi hatóságoknak és a hírlapoknak is beküldötte.

A feljelentés ezenkívül tekintélyes aradi polgárok tanuságával bizonyítja a támadások alaptalanságát, és teljes bizonyítási szabadságot enged a feljelentetteknek.

A hivatalos virág.

(Nagy vita az ohioi képviselőházban.)

— Kiküldött tudósítónktól. —

Arad, február 24.

Mr. Hill, ohioi képviselő azt az indítványt terjesztette az egyesült államok törvényhozása elé, hogy a vörös szegfű, amely virág a meggyilkolt elnöknek Mc. Kinleynek kedvenc virága volt, tegyék az egyesült államok hivatalos virágjává. A fontos törvényjavaslat tárgyalásáról Ohioba kiküldött tudósítónk az alábbiakat kábelozza:

Ma volt a Hill-féle törvényjavaslat tárgyalása az itteni képviselőházban. A javaslatot a sárga kikerics-párt meg akarta obstructálni, igyekezete azonban hajótörést szenvedett. A vörös szegfűpárt tagjai az ellenzéki vezérszónok beszéde közben zajos Ohio! kiáltásokban törtek ki, és mikor a ház a javaslatot elfogadta, háromszoros: Hill, hill, hurra!-val üdvözölték a határozatot. Részletes jelentésem különben a következő:

Mr. Hill: Uraim! Kibujik a szegfű a zsákból! Amint azt önök tudják, törvényjavaslatom az egyedül üdvözítő vörös szegfű hivatalos virággá tételét célozza. Ez olyképp történik, hogy a határozat hozatala után az összes vörös szegfű kötelesek lennének magukat lajstromoztatni. A szegfűk letörése hivatalos személy elleni erőszaknak minősítettnek. (Nagy zaj). Hiába zajonganak az urak! Tudom, hogy e javaslattal szegfűszeget török az önök orra alá. De első a közérdek. A haza minden előtt, a hogy Morris Rosenfeld mondja. Kérem javaslatom sürgős elfogadását.

A sárga kikericspárt vezérszónoka tumboló zaj közt emelkedik szólásra. Fejtegeti a kikerics előnyeit és ismétli a közismert népdalt: Sárgát virít a kikerics, nem kéket. (Felkiáltások. Nem kék talán erről beszélni!) Ebből kiindulva követeli, hogy neki erítsenek egy kikerics-ellenes tekintélyt, különben

álláspontjáról nem mond le. Végül így fejezi be szavait: Mikor ezt a sárga sarkányságot látom, amelylyel a vörös szegfűsök, ami jogos álláspontunka támadják, azt mondom, hogy csak a fegyveres erőnek engedünk és hogy a határozatot nem fogjuk respektálni! (Ohio! felkiáltások.)

Elnök: A szónok eme kijelentését a mentelmi bizottsághoz utasítja.

Egy hang az ellenzékéről: A virágnak meg tiltani nem lehet!

Elnök: A képviselő urat harmadszor rendreutasítom és felhívom a teremőröket, hogy távolítsák el!

A teremőrök megragadják a hang tulajdonosát. Óriási dulakodás keletkezik melyben több sebesült és huszonnégy halott maradt a csatatéren. Végre a teremőröknek sikerül a kikericspárt egy részét kituzskolni, noha az ajtóból több revolverlövés esik. Katonaszág érkezik, a mit a szegfűpártiak örömditással fogadnak. Az ellenzék vezérszónoka stentori hangon üvölt. Egy katona erre célba veszi és a következő pillanatban a vezérszónok halva bukik a földre. Elnök csenget.

A csend helyreálltával és a halottak eltakartása után a kikericspárt korelnöke kijelenti, hogy a flagrans házszabálysértések következtében pártja nem vesz részt a további vitában. Azzal a kijelentéssel, hogy ez ügyben a nemzetre fognak hivatkozni, a párt kivonul.

A törvényjavaslatot erre egyhangulag elfogadták. Ulás vége négy óra harminc perckor.

—zab.

Egy volt aradi kereskedő javaslata a kormányról.

(A „magyar bor-beviteli ügynökség.”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Egy Amerikába vándorolt, ismert aradi kereskedő a hazájából javaslatot küldött a kereskedelmi kormányhoz. A magyar borok amerikai kivitelét akarja megoldani, bár egy kissé furcsa módon. Szó se lehet arról, hogy a javaslat megvalósuljon, de maga az ügy elég érdekes.

Az illető: Czigelbrier Győző, volt aradi vas-kereskedő, a kiról megtudtuk, hogy Amerikába vándorolt. A cikkünkre vonatkozólag Czigelbrier Hudsonból levelet írt nekünk, a melyben valótlannak mondja azt az állítást, mintha őt anyagi zavarok indították volna a kivándorlásra, hogy ott szerencsét próbáljon. A valóság — írja — az, hogy unokabátyjánál, a kinek Kaliforniában egy 775.000 holdat meghaladó és déligyümölcsöt termő birtoka van, s annál kapott fényes állást.

E levelében írja le azt a nevezetes javaslatot, a melyet a magyar borok amerikai kivitele érdekében a magyar kereskedelmi miniszterhez nyújtott be.

Főlemli, hogy Amerikában a magyar borok alig vannak elterjedve, s ami van is, az is magyar bor cégére alatt megjelenő olasz zagyvalék. Ezután a következő fantasztikus tervet ajánlja a kormánynak:

Boraink beviteli üzlete a következő alapra volna fektetve:

1. Címe: m. kir. államilag segélyezett bor-beviteli ügynökség. A cs. és kir. osztrák-magyar konzulátus ellenőrzése alatt.

2. Székhelye: Cleveland.

3. Borok: Két évesnél föllebb, tiszta és csak kitűnő fajok, hogy jó hírnevünket föntarthassuk, illetőleg a piacokat könnyen meghódíthassuk.

4. Minták: Fenti címre franco, dupla csomagolásban küldendő; 1—1 mintából legalább 10 liter.

5. A küldemény a megrendelő címére di-

rekte küldendő; a számla azonban rögtön a fenti hivatalnak.

6. Hordók, lá'ák, palackok, (Embalage) fuvar és vámköltségek, a megrendelő terhére.

7. Fizetési esedékesség a borszállítmány itt megérkezésekor, illetőleg átvételekor.

8. Számlaösszegek beszédését a hivatal eszközi és a befolyt számla-összegeket a 10 százalékos jutalék és a felmerülő posta- vagy bankközvetítési költségek levonásával az illető szállítónak, prompt elküldi.

Eddig van a Czigelbrier terve, a melyhez hozzáteszi: „mindez azonban bölcs kormányunk döntésétől függ.” No, a mi a kormányt illeti, az bizonyára lesz olyan bölcs, hogy ezt a javaslatot — ne fogadja el...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Kereskedő-egyesület Pankotán. A Pankotán és környékén lakó kereskedők, Pankota székhelyvel egyesületet szerveznek, a mely mácius hó 6-án délután tartja alakuló közgyűlését. Az egyesült célja: az érdekek hathatós védelme, a közös egyetértés, a méltányos verseny fejlesztése, szellemi szórakozás nyújtása, békéltető bizottság fentartása, a kereskedők tekintélyének emelése és szakképességének fejlesztése. A kibocsátott meghívó a többek között ezeket mondja:

Alakuló gyűlésünket március hó 6-án d. u. 2 órakor tartjuk Pankotán a Fehér-Kereszt nagytermében. Megvagyunk arról győződve, hogy a gyűlésen a helybeli és vidéki kereskedők, saját érdekekben, teljes számban fognak részt venni s az egyesületbe való lépésük által erős tanujelét adni annak, hogy a fenti célért küzdeni akarnak. Az Aradi Kereskedők Köre az alakuló gyűlésen képviselgetni fogja magát, hogy hathatós védelemmel és tanácsokkal lássa el testvér egyesületét. Tagsági díj az alapszabály tervezet szerint helybelieknek évenként 8, vidékieknek 6 kor. A szervező-bizottság megbízásából: Pavlovits Ignác, id. elnök. Gombos Antal, id. ügyv. titkár.

Tüntetés a színházban.

(Ováció Zilahynak és társulatának.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Váratlan, de rendkívül impozáns tüntetés volt ma este a színházban Zilahi Gyula igazgató, Polgár Sándor főrendező és a színtársulat mellett. Mióta a Zilahitársulat Aradon működik, semmiféle ok, semmiféle alkalom nem szolgált a közönség tetszésnyilvánításának és szeretetének olyan frappáns megnyilatkozására, mint a melyben ma volt része a színháznak. Ez a hatalmas, meleg tüntetés, melyben a zsufolt háznak talán kivétel nélkül minden jelenlevője részt vett, nem volt aproposzerű. Azok a támadások szolgáltatottak hozzá okot, a melyekben az igazgatót és a társulatot régebb idő óta állandóan részesíti a Függetlenség, s a melyek éppen a legközelebbi napokban érték el forcirozott voltuknak azt a forduló pontját, amelynél a bírálat-gyakorlása nyílt, kimondott ellenségeskedésbe ment át.

A színház és a Függetlenség ez afféje azonban a jegykérdés elintézésével nem szűnt meg; újabb bonyodalmak, afférek keletkeztek, szinte valamennyi a nyilvánosság előtt s így a közönségnek tudomása volt azokról, amik a színház körül és a színház miatt történtek. Hogy az elfogulatlan közönség mennyire nem rokonszenvezik avval az eljárással, mennyire nem ad igazat azoknak a bántalmaknak, melyben a színház részesült, azt nagyon

szép módon mutatta meg ma esti tüntetésével. Ez a tüntetés bíralt és véleményt nyilvánított.

Avval kezdődött a tüntetés, hogy Polgár Sándort, mikor szinpadra lépett, viharos tapsal fogadták, úgy, hogy nem tudott szóhoz jutni. Ez a rokonszenves meleg taps is azok ellen a támadások ellen szólt, amelyek Polgár Sándort, mint a nőgyelet műkedvelői előadásának rendezőjét érték. Percekig tapsolt a közönség s a derék színészek láthatóan nagyon jól esett ez az ováció. A publikum tapsánál talán még hivatottabb a rehabilitálásra és jelentőségtejjesebb az az ezüst koszorú, melyet Polgárnak a felvonás végén nyújtottak fel a következő fölirással: *A legtürelmesebb főrendesöknek — A hálás műkedvelőknek.* Maga a koszorú, mint a műkedvelő-szereplők figyelmességének kifejezője, de a fölírása is sokatmondó...

A tüntetések dereka, az igazi ováció a „Vándorlegény“ első felvonása után folyt le, kitapsolta a közönség a fölvonás főbb szereplőit: Zilahyné-Singhoffer Vilmat, Polgár Sándort, Fóthy Fridát, Bejczyt s elhalmozta őket egész halmaz ajándékkal: Zilahyné egy nagy virágcsokrot, Polgár Sándor ezüst koszorút, ezüst tárcát és gyufatartót, babérkoszorút és ezüst sétatálcát, Fóthy Frida egy virágkosarat és pálmacsokrot, Bejczy pedig palmaágat kapott. Számtalanszor kihívták a szereplőket.

De a tetszésnyilvánítás ott érte el tulajdonképeni célját, mikor lámpa elé szólította Zilahy Gyula igazgatót. *Eljenzés tört elő a nézőtérrel, mikor a direktor megjelent s a tap orkászzerűen zuzott.* Percekig tartott ez így, ötször-hatszor jelent meg Zilahy a lámpák előtt, hogy a közönség ki-elégítse vágyát szeretetének, elismerésének tüntető kifejezésére.

A tapsból kivette részét a *szinügyi bizottság páholya* is. Felvonás után az előadáson jelen volt közönség több előkelő tagja a szinpadon kereste föl az igazgatót, hogy üdvözzölje őt a ma esti tüntetés alkalmából.

HIREK.

— **Berzeviczy a királynál.** Bécsből táviratozzák: Ő felsége ma délelőtt hosszabb magánkihallgatáson fogadta Berzeviczy Albert kultuszminisztert. A beavatottak szerint ez a kihallgatás összefüggésben van a megüresedett magyar püspöki székek betöltésének kérdésével, mely már legközelebb megoldást nyer.

— **Az aradi újságírók testülete** mai ülésén a helybéli újságírók és Farkas Ferenc ur, mint egyik helybéli napilap színházi rovatának vezetője között felmerült összes ügyeket, ezek között az *Aradi Közlöny* dolgozóitársával szemben felmerült ügyét elbírálás alá vevén, Farkas Ferenc ur azon kijelentésével, hogy amaz eseteket, melyek ellene az inkollégiális eljárás vádját indokolták tették, téves értesülések, de nem rossz szándék, vagy célzatos sértési akarat idézte elő, és mindezen esetek fölött utógondolat nélkül való *sajnákozását nyilvánítja*: az ügyet bafejezettnak jelenti ki.

— **A lugosi püspök a hercegprimásnál.** Fővárosi tudósítónk írja: *Vaszary* Kolos bíboros hercegprimás állapotában két nap óta örvendtes és tartósnak ígérkező javulás állott be. Nyugodt éjszakát töltött, fájdalmai megszűntek, láza sincs és főleg étvágya javult, amitől általános gyöngesége remélhetőleg rövid időn belül

megszűnik. A hercegprimási palotában állandóan sokan fordulnak meg közéletünk kitűnőségei közül. A papságon kívül megjelentek a palotában ma többek között *Tallian* Béla földmivelésügyi miniszter, *Hosszu* Vazul lugosi görög katolikus püspök és még többen.

— **Oszkár svéd király Bécsben.** Bécsből jelentik: *Oszkár* svéd király, aki arról nevezetes, hogy koronája dacára a hetedik nagyhatalomnak, a sajtónak a katonája, és aki amellet élénk részt vesz mindennemű művészi mozgalomban, ma délután három órakor Bécsbe érkezett. Oszkár király Prágából jött, ahol egy napot töltött, megtekintve a város nevezetességeit. A pályaudvaron a főhercegek és az udvari méltóságok élén ő felsége fogadta a királyt. Ő felsége katonai díszben volt. Oszkár király tiszteletére ma délután öt órakor a Hoffburgban családi ebéd lesz, este pedig az operában diszertadást rendeznek.

— **A politikai kilátások.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A delegációk ülése még két napot fog igénybe venni. A jövő hét folyamán már valamennyi párt értekezletet fog tartani, amelyen a követendő taktika kérdésében meg fognak állapodni. Politikai körökben az a vélemény, hogy noha *Tisza* István a delegáció legutóbbi ülésén tompítani igyekezett az Apponyi ellen intézett támadás személyes élet, a politikai helyzet e konfliktus folytán mégis *kritikusabbá vált*, mint a milyen a delegációk előtt volt. Bécsben ma délután *Tisza* István gróf miniszterelnök elnökölése mellett minisztertanácsot tartottak, amelyen az összes miniszterek résztvettek.

— **Pénztárvizsgálat a városnál.** Aradvárosánál ma délután tartották meg a szokásos pénztárvizsgálatot *Institoris* Kálmán polgármester vezetése alatt. A vizsgálatnál mindent teljes rendben levőnek találtak.

— **Perczel Miklós állapota.** Bajáról jelentik: A szabadságharc ősz bajnokának, Perczel Miklós nyugalmazott főispánnak állapota válságosra fordult. Az oroszok katasztrófától tartanak.

— **Magyar és osztrák delegátusok afférje.** Bécsből jelentik, hogy *Vassilo* osztrák delegátus ma provokáltatta *Esterházy* János grófot, aki a magyar delegáció tegnapi ülésén tartott beszédében azt mondta, hogy aki a nemzetiségeket felizgatni törekszik, az kötelet érdemel. *Esterházy* Vass Imrét és *Bolgár* Ferencet nevezte meg segédjeikül, akik azután az ügyet *békésen* intézték el *Vassilo* megbízottaival.

— **Újabb színház jegy affér** című hírünkre vonatkozólag helyreigazításkép az alábbi nyilatkozat közlésére kértek meg bennünket:

Tekintetes *Honisch* L. István urnak, az „Alföld“ szerkesztőjének Aradon. Az ön felszólítása folytán értesitem önt, hogy az *Aradi Közlöny* február hó 24-iki számában „Újabb színházi jegy affér“ című hírben foglaltak, ugyanis, hogy az én intézkedésemre a színházban szolgálatot teljesítő rendőröközeg Önt a színházból kivezette volna, a valóságnak meg nem felel. Egyáltalán ezen ügyben rendőri közeg igénybe véve nem lett, mert Ön az én felszólításom folytán, hogy Zilahy igazgató ur a jegyet visszavonta, megfizetett helyről nézte végig az előadást. Arad, 1904. február 24-én. Tisztelettel: *Vidéky* Gusztav, mint a folyó hó 23-án este a színházban ügyeletes szolgálatot teljesített rendőrtiszt.

— **Megemlékezés egy régi aradi szobrászról.** „Egy elfelejtett magyar szobrász“ címen a „Művészet“ legújabb száma érdekes cikket közöl *Naményi* Lajos tollából a múlt század első felében élt *Guttman* Jakabról. *Guttman* Aradon született s a művészi pályáját egy fegyverkovács műhelyben kezdte, ahol a puskatu-

sokba vésett ékitményeket. 1834 ben már mint önálló vésnök Bécsben dolgozott s itt egyik munkája annyira megtetszett *Mettelnich* hercegnek, hogy ez ösztöndíjjal a képzőművészeti akadémiába küldte. Később *Rotschild* Salamon pártfogolta, akit márványban megörökített s aki Rómába küldte az ifju művészt. Az *aradi* zsidóság nagy örömmel értesült erről s megrendelte nála *Chorin* Áron síremlékét. A művész még „Sámson és Delila“ tervezetével foglalkozott s a mitológiából is több témát választott. A nápolyi *Rotschild* is pártfogója lett s számára több bájos genre szoborcsoportot készített. IX. Pius pápa megválasztása alkalmával *Rotschild* közbenjárásával *Esterházy*, akkori magyar osztrák nagykövet kieszközölte, hogy *Guttman* a pápát audencia közben egy spanyol fal mögül észrevétlenül mintázhassa. Mikor a pápa erről értesült, a művészt külön audencián fogadta s igen kegyes volt iránta. A szobor kitűnően sikerült s másolata több ezer példányban terjedt el Olaszországban. E sikerei közben *Guttman* haza vágyott Pestre, majd Londonba költözött, ahol családott, mert fényesebb sikereket várt. Innen Párizsba ment át s itt ismerkedett meg *Rachel*l, a híres színésznővel, élte megölőjével. A művésznő ugyan is nem hallgatta meg rajongó szerelmét s ez megörjítette a szegény szobrászt. 1857 ben úgy hozták haza Párisból, mint akit a téboly bánt. Pestről Bécsbe viték fel egy elmegyógyintézetbe, ahol 1861-ben elhalt. Ma már azt sem tudják, hol temetik el.

— **Halálozás.** *Geisler* Kálmán nyug. cs. és kir. főhadnagy, az aradi 83. gyalogezred gazdasági gondnoka ma délután elhunyt. *Geisler* az aradi polgári körökben is ismert, kedvelt ember volt, s a lövészegeletben buzgó tevékenységet fejtett ki. Halálát komplikációs tüdőhurut okozta. Nején kívül egy fia gyászolja.

— **A buttyini betörő elfogatása.** Megirtuk tegnap, hogy azt a betörőt, a ki folyó hó tizenötödikén *Csima* István buttyini lakosnál betört, a borossebesi csendőrség kérése következtében kinyomozták. Az illető álkulccsal hatolt be *Csimához* és a lakásból négy aranygyűrűt, egy tizenkétezer koronás takarékpénztári könyvet és egy 160 koronás postatakarékkönyvecskét lopott el. A betörő ma Aradra került, a hol az éber rendőrség azonnal megérkezése után elfogta. Az illető *Füleki* Molnár Mihály buttyini születésű, turkevei illetőségű tizenkilenc éves lakatossegéd. Hosszas vallatás után beismerte, hogy *Gróza* Aurél buttyini ügyvédnél is betört. A borossebesi csendőrség értesítése szerint itt egy ezerkétszázkoronás betéti könyvet, egy hatlővetű forgópisztolyt, két pénztarcát és egy negyed osztályorsjegyet lopott. Az ezerkétszáz és tizenkétezer koronás betéti könyveken kívül mindent megtaláltak nála. Molnár mindent beismer, de a betéti könyvek ellopását tagadja. Ez irányban a nyomozás folyik. A betörőt *Kondor* detektív fogta el.

— **Hagyomány a pápának.** Rómából táviratozzák: Egy *Reina* Guiseppina nevű milanói asszony végrendeletében *kétszázötvenezer* líras birtokát a pápának hagyta.

— **A kurticsi jegyző ügye.** Emlékezetes még az a felszólítás, melyben *Hámory* László dr. országgyűlési képviselő szellőztette Aradvármegye legutóbbi rendkívüli közgyűlésén *Kurtics* község 1904. évi költségelőirányzatának ügyét. A felszólaló ez alkalommal *Szerény* Sándor községi jegyző ellen súlyos vádakhoz hozott föl, minek következtében *Dálnoki* Nagy Lajos alispán indítványára a kurticsi előirányzatot újból tárgyalás és további eljárás végett visszadták a pénzügyi szakosztálynak. *Hámory* László felszólalásának hatása alatt ma egy mintegy negyvenötven tagból álló kurticsi küldöttség jött be Aradra, hogy ebben az ügyben

az alispánnak újabb vádakat terjesszen elő a jegyző ellen. A küldöttség azonban, mielőtt az alispánnál tisztelt volna, felkereste Hámory László képviselőt és felkérte a küldöttség vezetésére. De Hámory dr. kijelentette, hogy nem tartja célszerűnek és idomosnak az ügy további bolygatását, mert az jelenleg az alispán kezében van, aki bizonyára módot fog találni arra, hogy a méltányos panaszok erélyes orvoslást vonjanak maguk után. A küldöttség tagjai eleinte haboztak, de Hámory ismételt rábeszélésére úgy határoztak, hogy ezuttal elállanak a további panasztételtől, s csak az esetben fordulnak az alispánhoz, ha az alispán általi hozandó határozat nem lesz kielégítő.

— **Építkezések a megyében.** Barakony község előjárásága az új jegyzői lak építésére (előírányat 11.448 kor 35 fill.) f. 6. február hó 9-én árlejtést tartott. Ajánlatot tettek: Sütő Sándor (Nagyszalonta) 62 korona, Nagy József (Gaisa) 57 korona árengedéssel, Schneider János (Gyula) 675% felfizetéssel. A község Sütő Sándor nagyszalontai vállalkozó ajánlatát fogadta el. 11886 kor. 35 fill. vállalati összeg mellett. *Ottlakán* a községben emelendő óvoda és orvosi lak építésére 16001 kor. 42 fillér előírányzattal tartottak árlejtést, amelyen Kriszt Mihály mezőberényi építőmester 18%, Benkő János gyulai építőmester 10%, Frankó János ottlakai építőmester 6%, Pincz József mezőberényi vállalkozó 12% árengedménnyel tettek ajánlatot. A község képviselőtestülete 13121 k. 46 fillérért Kriszt Mihályt bizta meg az építéssel. *Székkudvar* község székházának és a jegyzői laknak 3279 kor. 12 fill. egységárban megállapított javítási munkálatai biztosítása céljából f. év március hó 5-ének délelőtti tíz órakor árlejtést tart. *A császi állami szőlőtelep* építkezési munkálataira 21379 korona 51 fillér előírányzattal f. évi február 17-ikén az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségeiben árlejtés tartatott, amelyen két ajánlat érkezett be s pedig: Czermann József építész 67% és Tenclinger Károly (mindkettő Aradról) 05% engedménnyel. E fogadásra felsőbb helyre Czermann ajánlata terjesztetett fel jóváhagyás céljából.

— **Eljegyzés.** *Prints* Jakab aradi cipész-mester eljegyezte *Reinhold* Janka kisasszonyt, Kisperegről.

— **Papnövendékek sztrájkja.** *Dijonból* távratozzák: Mivel öt növendéket, kik nem akarták magukat *Lenordez* dijoni püspöktől felszenteltetni, *kizárták a nagy szemináriumból*, a papnövende 70 növendéke közösséget vállalt a kizárással s még aznap este családjaikhoz mentek.

— **Egy barbár szokás.** A tisztéknek tudvalevőleg van egy állásukkal járó kötelezettségük, hogy amint valaki realinjuríát követ el rajtuk, kötelesek kardot rántani a sértőre. Egy orosz tiszt a mi nap áldozatul esett ennek a barbár felfogásnak, amely különben nem mindenütt elfogadott álláspont. Ez az orosz tiszt, amint látta, hogy a sértője gyámoltalan, részeg ember, az ujját sem mozdította. Másnap föbe lőtte magát. Így kívánta ezt a „dekórum”. A tiszt parancsnoka ugyanis azt vélte, hogy a tisztnek olyanok kell lennie, „mint a puskaporos hordónak”, amely nem bánt senkit, míg kívül szikrát nem bocsátanak bele. Ez a morál az orosz tisztikarban.

— **A főjegyző hatalma.** Néhány hónap előtt úgyesen szerkesztett hétfői ujság indult meg Szegeden *Szegedi Ellensék* cím alatt. Szerkesztője *Bóna* Lajos volt, aki Aradról ment át a tiszaparti metropolisba. Ez az ujság most hétfőn nem jelent meg. Az okot a szerkesztőség és kiadóhivatal egy röpvén közli előfizetőivel a következőkben:

„Egyszerűbben és érthetőbben is megmondjuk, amit akarunk. A nyomdatulajdonos a következő kijelentéssel tagadta meg lapunk további előállítását: „A lapot nem csinálhatom tovább, mert már eddig is sok keletlenlenségem volt miatta. Különösen a főjegyző . . . no de erről ne beszéljünk.” —

Ez a nyilatkozat, amelynek hitelességét becsületszavunkkal erősítjük, mindent megmagyaráz. A nyomdatulajdonost felsőbb helyről terrorizálták és kényszerítették arra, hogy az ujság további előállítását tagadja meg. Hogy kik kényszerítették, ezek nevével nem szolgálhatunk; de hogy a főjegyző ilyen kvalifikálhatatlan szerepre vállalkozott, azt a nyomdatulajdonos nyilatkozata kétségtelenné teszi.”

Ehhez bizony kommentár nem szükséges.

— **Magyar név.** Kiskoru *Emánuel* Lajos béli illetőségű világi lakos családi nevének „Erdős”-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Automobil-szerencsétlenség.** *Kairóból* jelent egy távirat: A piramisokhoz vezető uton *automobil-baleset* történt. *Ibrahim* herceg, a szultán bátyja *sulyosan megsérült*. Egy konzul neje *koponyatörést* szenvedett, egy másik hölgy pedig belső sérüléseket. A kocsivezető gépész életveszélyben forog, egy arab pedig *szörnyethalt*.

— **A V. H. O. Sz. és a színházi affér.** A tegnapi ujságíró-gyűlésről közölt tudósításunk a helyreigazításon közöljük, miszerint *Benedek* Arpád bejelentette, hogy a színházgázgató eljárását a *Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége* igazgatóságának, mint a melynek tagja, a legközelebbi ülése előfőzja terjeszteni.

— **Letartóztatott tőzsdeügynök.** *Lyonból* jelentik, hogy *Batara* ügynök ellen, aki két kliensének letéelt elsikkasztotta, a rendőrség megindította a vizsgálatot és *letartóztatta a sikasztót*. *Batara* a legutóbbi nagy árhanyatlások következtében, amelyek az orosz-japán háborúval vannak összefüggésben, ment tönkre.

— **Hamis koronák.** Az utóbbi időben Hunyad vármegye minden nagyobb városában a kereskedők észrevették, hogy nagyon ügyesen utánczott koronák vannak forgalomban. A koronák csak a csörgésükről ismerhetők fel, a szín, az alak és a nyomás csalódásig hű. A megindított nyomozás szálai Hátszeg környékére nyúlnak. A csendőrség erélyesen nyomoz.

— **A nemzetiségi szociálizmus Biharban.** Arról, hogy a szociálista izgatások következtében nemcsak Aradmegyében, de a szomszédban Bihar vármegye oláhok lakta községeiben is mennyire elfajultak az állapotok, megdöbbentő dolgokat írnak Nagyváradról. E tudósítás szerint Bihar vármegye öt községében: *Izópallagon*, *Brátkán*, *Kabaláspatakon*, *Alsó- és Felső-Lugoson* valóságos *összeesküvésnek jöttek nyomára*. E községeket ügynökök járták be, fölbiztatván a parasztokat, hogy szervezkedjenek és egy megállapított napon *verjék agyon a köztük lakó magyar urakat*. A fölbujtott oláhok egy küldöttsége *Guro* Demeter felső-lugosi parasztgazda vezetésével bement Nagyváradra és az odaváló szociálisták központi vezetőségének bejelentette, hogy mire készülnek. Ez nagyon veszedelmesnek találván a vállalatot, nemcsak minden községet megtagadott vele, de egyuttal értesítette a főispánt is a készülő összeesküvésről. A főispán rögtön mozgósította a csendőrséget s az kimenvén Felső-Lugosra, ott *Guro* Demeternél le is tartóztatta egyik ügynököt, aki intelligens, de teljesen ismeretlen ember. Oláhul beszél. Az összeesküvés szervezői nem biharmegyeiek. Állítólag *Kolozs* vármegyéből jöttek át, a hol főfészük van. Tudósítónk értesítése szerint a szociálisták a csendőrséget az összeesküvés szervezőinek közrekerítésében buzgóan támogatják. A nyomozást főispáni rendeletre a központi és élesdi járásban is folytatják. Megtiltották, hogy *az oláhok az erdőben éjjel gyűlésezzenek*. A belügyminisztert értesítették a dologról.

— **Különös szerelmi vallomás.** Budapestről írják: Ma reggel kilenc órakor a Szervita-teret óriási kíváncsi közönség töltötte meg. *Nagy* Károly 788. számú pénzeslevélhordó kiállítására szaladtak össze az emberek minden oldalról. A postást a szerviták bérházának kapuja alatt egy fiatalasszony állítólag megtámadta. *Nagy* Károly ma reggel, mikor a kézbesítést meg-

kezdte, észrevette, hogy az asszony állandóan a nyomában van. Nem igen törődött vele. A mint a szerviták házában a kézbesítést elvégezte és lement a lépcsőn, az asszony utjára állta. Egy darabig szaggatott szavakat hallottak az arra járók. Egyszerre azonban a levélhordó nagyot kiáltott és kiszaladt az utcára. Az asszonyt letartóztatták, aki a rendőr és a kíváncsiak faggatására azt mondta, hogy már régen szereti *Nagy* Károlyt s folyton leste az alkalmat, hogy ezt megmondja neki. A levélhordó tagadja, hogy az asszony szerelmet vallott volna neki, hanem fentartja, hogy megtámadta. A negyedik kerületi kapitányságon, ahová az egész társaságot bevitték, most vizsgálják a dolgot, hogy kiderítsék, csakugyan szerelmi vallomásról, vagy rablasi szándékról van-e szó?

— **Betűszedők sajtópöré.** A budapesti büntető törvényszék sajtó ítéleténél anácsa ma mondott ítéletet abban a sajtópörben, amelyet rágalmazás és becsületsér és vétség címen *Varga* Endre, a Pesti Hírlap szedő-vállalkozója indított *Rotheisten* Mór betűszedő ellen, mert ez a *Typographia* című nyomdász szaklapon 1902. november 14-én, *Éljen a sztrájk* és november 21-én *Varga* Endre címe alatt megjelent cikkeiben *Varga* Endrét az ország legnagyobb gazemberének, gyermeknyuzónak stb elnevezte. A lefolytatott bizonyítási eljárás során a két inkriminált cikk tartalmából a kihallgatott tanúk csak annyit tudtak igazolni, hogy *Varga* Endre tényleg alkalmazott tizenhat éven alóli szedőtanoncokat éjjeli munkára. A sajtóbíró dr. *Pollacsek* Sándor védelme után büntősnök mondotta ki *Rotheisten* Mór két rendbéli becsületsértés vétségében s ezért összesen 120 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

— **Elfogott függőtolvaj.** Tegnap megírtuk, hogy a rendőrség elfogta *Kis* Julcsa cselédleányt, aki állítólag *Dobay* nagyikindai huszárszázados nejétől lopott egy pár értékes fülbevalót. A nagyikindai rendőrség ma ávartílag megerősítette ezt a tényt, s egyben kiküldöttel úján átvitette a rossz utra tért cselédet Nagyikindára.

— **Fiskálisnéből — perditá.** Fővárosi tudósítónk írja: A *Holló* utca 14. számú házban tegnap este szublimáltal megmérgezte magát egy *Barner* Józsa nevű bukott nő. A szerencsétlen teremtést haldokolva szállították be a mentők a Rókusba, a rendőrség pedig megindította a nyomozatot. Ez a rendőri nyomozat megindító részleteket derített ki a szerencsétlen asszony előéletére vonatkozólag. Kiderült, hogy *Barner* Józsa voltaké Auks Jozefinnek hívják, aki egy ismert bécsi fiskálisnak volt a felesége. Egyszer aztán a szerencsétlen asszony megtántorodott urához való hűségében, mire a ferje elkergette. Így került Auks Jozefin Budapestre, ahol egy ismert orvos tanár családjánál mint társalkodónő kapott állást. Nyugtalan vére azonban innen is tova űzte és így került a társadalom fertőjébe. Rendőri felügyelet alá került és így tengette nyomorúságos életét a szegény Auks Jozefin, aki talán maga sem tud magának számot adni arról, hogy a jeles bécsi ügyvéd oldala mellől a budapesti *Holló* utcába és ott a méregpohár előhogy jutott. M gutálta az életét és megmérgezte magát. Közönséges történet, csak ang nélkül való tragédia, mégis annyi a megindító részlet az Auks Jozefin halálában.

— **Női ruhában bujkáló férfi.** Edekés le tartóztatás történt tegnap este *Rákospalotán* ahol az eset nagy feltűnést keltett. *Koronits* György potosfalusi huszonhét éves kertészsegéd, két évvel ezelőtt valami csekélységért törvényt állott a pestvidéki törvényszék előtt, amely *Koronitsot* egy havi fogházra ítélte. *Koronits* megfeleltette az ítéletet, de a másodikok ítéletét már se kihirdetni, se kézbesíteni nem lehetett neki, mert eltűnt Budapestről. Az ügyesség országosan köröztette a nyomavesszett kertészsegédet, akit azonban seholsem sikerült föltalálni. Most, két év után akadt rá a budapesti rendőrség, amely kinyomozta, hogy *Koronits* György *Rákospalotán* él és *női ruhában* bujkál a büntető igazságszolgáltatás elől. *Koronits* ezen dologról csak a nővére tudott, akinek a házában a kifestett képű kertészleány, mint kertészleány dolgozott. *Koronits* olyan ügyesen játszotta a nőt, hogy a legközelebbi szomszédok sem sejtették az ő titkát.

Találtatott az irodalmi esély után a főispáni fogadó szobában egy vörhenyes barna karmanlyu, benne keztyű és zsebkendő. Tulajdonosa átvetheti *Fehér János*, a polgarmesteri hivatalozójánál a városházán.

Rendkívül cipőforgalom Porter Vilmosnál. Tulzsfolt raktár miatt, a Porter Vilmos Nagy Áruházában levő cipő áruk jelentékenyen lecsökkent árak mellett adatnak el ez idűszerint. Ugy gyermek, mint férfi és női áru feltűnő nagy választékban van képviselve, s számos tavaszi újdonságot is találunk ott. A közönség saját érdekét követi, ha most ezen vásárlásait megteszi, mivel igazán jelentékeny megtakarításokat tesz. Emellett minden vevő a fényképekedvezményt is élvezi, csupán a díszes papírkeretért kell három koronát megtérítenie. Vidéki rendelések azonnal eszközöltetnek. Telefonszám 324

Pöstyéni kura otthon. Pöstyén fürdő igazgatója olyan üdvös intézkedést léptetett életbe, mely hivatva van a sok csuzellenes reklámszert csakhamar kiszorítani. Iszapját eredeti állapotban forgalomba hozza és pedig oly módon, hogy minden iszapküdeményhez 10 üveg eredeti forrásvíz járul, amelynek segítségével egy 5 kg-os láda iszapal teljes házi kura végezhető. Ezen házi kura bárki saját otthonában kényelmesen alkalmazhatja. Hogy mennyivel nagyobb eredménye van egy ily reális gyógykezelésnek a csodaszerek felett, azt már minden orvos tudja; a nagyközönség sajnos, csak kárára tudja meg. Az iszapnak Aradon is van raktára: G. Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12, hol egyúttal a használatra néve kimerítő utasítás nyújtatik.

Pályázatok, betöltendő állások. Hézagpótló, áldásos célú vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cselédeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknél nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely *azonnal* hírt ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. Szolgálatot tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz. Közöltetnek a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivatalos, pénzügyi, kereskedő, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselők *fiókhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

Aki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magának szükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 88. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti és virágújdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Házassági célból ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretiséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18.

Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

Az aradi takarékos és segélyegylet mint szövetség Petőfi-utca 1. sz. az 1904-ik évben a 23 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. Az aradi takarékos és segélyegylet, mint szövetséget (Petőfi-u. 1.)

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A gyilkos csendőr az esküdtek előtt. Az aradi esküdtek előtt ma egy hirhedt, bűnös állott, Bodorló Miklós volt borosjenői csendőr, aki özv. Száv Pálné borosjenői szatócsnőt lőtte agyon. Bodorló még csendőr korában udvarolgatott az özvegynek, s kijelentette, hogy nőül veszi s ennek a kedvéért ki is lép a csendőrség kötelékéből. Az utóbbi ígéretét beváltotta, az előbbi nem. Vadházasságban éltek tehát egymással s ezen együttélésük folyamán családijelenet is fejlődött ki közöttük. Egy ízben, mint Bodorló mondja, hazaérve, vacsorát kért, a mit az asszony megtagadott. Erre összeszidta, mire az asszony beszaladt és revolvert hozott, melyből kétszer rálőtt a férfire. Bodorló ekkor kicsavarta az asszony kezéből a revolvert és háromszor az asszonyra sütötte el, akit a golyók meg is öltek. Egy tanu állítása szerint azonban az eset másként folyt le. Bodorló ugyanis egy alkalommal hazajövén, Szávnét munka közben találta, s eközben izgalmas szóváltás fejlődött ki közöttük. Ennek során Bodorló fel-dühösödve, rálőtt az asszonyra, aki nyomban meg is halt. E miatt megijedt és öngyilkossági szándékából kétszer magára lőtt. Annyi tény, és ezt a szakértő orvosok is konstatálták, hogy Bodorló testében ma is benne van a két golyó. Azonban a golyók fekvéséből és a lösebb irányából arra lehet következtetni, hogy tényleg ő maga okozta jobb kezével a lösebbeket. *Lukácsy Lajos dr.* védő kérte a vádlott elméleti állapotának megfigyelését, amit a bíróság el is rendelt. A tárgyalást egyúttal elnapolták.

§ Halálra ítélte apa. A bécsi semmitűzők most egy kötélnalálra ítél apának büntetésével foglalkozott. Az eset, amiért a vádlottat halálra ítélték, valóságos regény. Egy dalmát faluban élt *Becsics Sztankó* 58 éves földbirtokos 18 éves feltűnő szép *Eszter* nevű leányával együtt. Egy napon az apa észrevette, hogy a leányt valaki elcsábította és *Eszter* anyai örököknek néz elébe. A leány eleinte mindent tagadott, utóbb azonban mégis elmondta, hogy *Botics Mile*, egy távoli rokona csábította el s aztán hűtlennül elhagyta. A kétségbeesett *Becsics* a csábító atyjához fordult s hosszas tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy a dolgot dalmát szokás szerint a falu legöregebb embereiből választott bíróság döntésére bízták. Az elcsábított *Eszter* mindenki derék és erényes leánynak ismert, *Botics Mile* azonban mégis azt állította, hogy a leánynak ezelőtt is voltak szeretői. Később pedig kijelentette, hogy nem ismeri el a választott bíróság ítéletét. A szegény leány sirva könyörgött a legénynek, hogy ne hagyja őt el a szégyenében, de hiába. Tíz napot és tíz éjelt töltött el a legény lakásának ablaka előtt, míg végre a legény atyja rendőrökkel kergetette el. A leány haza sem mehetett, mert az atyja nem bocsátotta be a házába. *Becsics Sztankó* nem tudott belenyugodni a családját ért szégyenbe. Elhatározta, hogy megöli a csábító atyját, aki nézete szerint minden hájnak okozója volt. December 18 án megleste a 70 esztendő *Botics Jócót* és agyonlőtte. Azután önként jelentkezett a bíróságnál. A katarói esküdtszék bűnösnek mondta ki a vádlottat a gyilkosságban és a törvényszék *kötélhal* ra ítélte. *Becsics Sztankó* védője az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be s a semmitűzők tárgyalásán hangzottatta, hogy egy dalmát családot nem érhet nagyobb szégyen, mintha a család leányát valaki elcsábítja, s *Becsics Sztankó* a perbajkényszerhez hasonló helyzetben volt, mert ottani szokás szerint meg kellett gyilkolnia a csábító atyját. A főügyész ezzel szemben azt vitatta, hogy a bosszúvágy nem tekinthető kényszerhelyzetnek s az érvelés alapján a semmitűzők elutasította. Most tehát a halálos ítéletet végre is hajtják rajta, ha csak királyi kegyelem folytán a büntetést nem változtatják át életfogytig tartó fegyházra.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 24.

Dehtőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngö. Kedvtelen és lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba, 5—10 fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonanemek közül rozs 5 fillérrel olcsóbb. Időjárás hűvös. *Estitőzsde.* Berlin 3/4, Páris 30 olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.93—8.94
Buza októberre	8.62—8.63
Rozs áprilisra	7.01—7.01
Rozs októberre	7.01—7.02
Zab áprilisra	5.83—5.84
Zab októberre	5.83—5.84
Tengeri májusra	5.53—5.54
Tengeri júliusra	5.64—5.65
Repce augusztusra	11.40—11.50

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.94—8.95
Buza októberre	8.63—8.64
Rozs áprilisra	7.03—7.04
Rozs októberre	7.03—7.04
Zab áprilisra	5.84—5.85
Zab októberre	5.84—5.85
Tengeri májusra	5.55—5.56
Tengeri júliusra	5.64—5.65
Repce augusztusra	11.40—11.50

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	626.50
Magyar hitelrészvény	737.50
Leszámitolóbank részvény	450.—
Rima-Murányi vasmű részvény	450.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	624.25
Közúti vasut	568.—
Városi villamos vasut részvény	311.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.48
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról svz. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonc g svz. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról svz. este 9.20

IDEGENEK ARADON.

— Február 23. —

Fehér Kereszt szálloda Koucz Frigyes honvédezedes Lugos — **Neuwirth Adolf** szállodás Lugos. — **Bondy József** sörgyáros Lippa. — **Deixner Adolf** kereskedő Temesvár. — **Openheim Miksa** utazó Budapest. — **Berghammer János** fényképész Munkács. — **Cselkó Árpád** intéző Mácsa. — **Szoboda Alajos** utazó Bécs. — **Wörner Jakab** utazó Bécs. — **Erdődy Károly** törzsorvos Szeged. — **Bauer Viktor** utazó Budapest. — **Szendrey Mihály** szinigazgató Miskolc. — **Klein Samu** utazó Budapest. — **Weisz Arnold** utazó Bécs. — **Kohn Simon** utazó Bécs. — **Herzfeld Karoly** gyáros Beeskerek. **Központi szálloda.** **Kranevort Dániel** gépész Amsterdam — **Polgár Emil** fakeskedő Cegléd. — **Goldmayer Zoltán** mérnök Amsterdam. — **Reh Samu** utazó Bécs. — **Bartos Odön** utazó Budapest. — **Goldstein Adolf** utazó Budapest. — **Bleier Soma** igazgató Gurahonc. — **Katona László** m. kir. erdész Topánfalva. — **Manhech Henrik** utazó Bécs. — **Bleier Armin** igazgató Gurahonc. — **Valdapfel Vilmos** utazó Brunn. — **Liebling Ede** utazó Bécs. — **Berger Soma** utazó Budapest. — **Sugar József** utazó Budapest.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zeima.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelmecky Viktor.

#71

(Folytatás.)

VIII.

A jettatore.

Volt Catanában egyszer egy gonosz szemű ember, egy jettatore. Alighanem ez volt a legrettenetesebb jettatore egész Sziciliában. Ha az utcán mutatkozott, az emberek iparkodtak ujjaikat a keresztvédő jelére görbiteni össze. Sokszor az sem segített. Aki találkozott vele, elkészülhetett rá, hogy szomorú napra virrad. A felesége megkocsmásítja az ételét, vagy összetörnek a régi, kedves pohara. Azt a hirt hallja, hogy a bankárja megbukott, vagy pedig hogy az a kis levélke, melyet egyik barátja feleségének írt, rossz kezekbe kerül.

A jettatore rendszeren hosszú, sovány ember, bágyadt, félénk szemekkel s hosszú orral, mely lenyulik egész a felső ajkáig. Ezt a papagájort az Isten azért adta a jettatoreknak, hogy meglehessen őket ismerni. De a földön minden változandó, semmi sem marad egyforma. Ez a diamantel jettatore alacsony ember volt, olyan orral, mint Szent Mihályé.

S ezért még több szerencsétlenséget okozott, mint valami közönséges jettatore. Mennyivel többször szurja meg az ember a kezét rózsával, mint esalánál!

Legjobb volna, ha a jettatore sohasem növekednék fel emberré. Jó dolga csak addig van, aki nem veszi észre a gonosz szemét és nem tudja, miért bíki meg a kezét a tüvel, valahányszor a varróasztalához ül. Nem fél megcsókolni a fiát. Bár folyton beteg van a háznál, bár a cselédség mindig változik, bár a jobarátok elmaradnak, a jettatore anyja nem veszi észre, hogy mi a baj.

De amint kikerült a jettatore a világba, sokszor nagyon rossz dolga van. Hisz először is mindenkinek magára kell gondolni, senki sem teheti tönkre az életét, hogy jó legyen egy jettatorehoz.

Az a jettatore, akiről itt szó van, mérnök lett és vasutakat akart építeni. Kapott is állást egy állami vasútépítésnél, mert hisz az állam nem tudhatta róla, hogy jettatore. Ah, de anyyi baj, anyyi baj! Amint elfoglalta állását a vasutnál, egyik szerencsétlenség a másik után történt. Ha egy dombot akartak keresztül vágni, egyik földcsuszamlás a másikra következett, ha hidat akartak építeni, egyik állás a másik után szakadt le. Ha robbantottak, a szerterepülő kövek bizonyára megölték egypár munkást.

Az egyedüli, akinek soha semmi baja sem történt, volt maga a mérnök, a jettatore.

Hanem azok a szegények, akik alatta dolgoztak! Minden este megolvasták, hogy megvan-e még épségben minden tagjuk.

— Holnap tán már nem lesznek meg, — szóltak.

Emondták a dolgot a főmérnöknek, jelentést tettek a minisztériumnak. Egyikük sem vetett ügyet sem a panaszokra. Nagyon okosak, nagyon tudósak voltak, semhogy hittek volna valakinek a gonosz szemében. A munkások vigyázzanak jobban munkaközben. A maguk hibája, ha szerencsétlenség éri őket.

S homokos kocsi egymás után borultak fel, a lokomotivok egymás után robbantak szét.

Egy reggel azt susogták, hogy a mérnök eltűnt. Senki sem tudta hová lett. Talán leszurta valaki? Ó nem, ó nem, ki merne leszur-ni egy jettatort?

Hanem csakugyan eltűnt, senki sem látta többé!

Ez pár évvel később történt, mint hogy a donna Micaela a fejébe vette, hogy megépíti a vasutját. Hogy pénzt szerezhessen rá, a Diamantent kívül fekvő nagy ferenczrendi zárdában bazárt akart rendezni.

Ennek a zárdának van egy nagy udvara, melyet köröskörül gyönyörű, régi oszlopos folyosók vesznek körül. Donna Micaela kis sátrakat s lutriasztrálokat állított fel a boltívek alatt s gondoskodott mindenféle mulatságról.

Egyik oszloptól a másikig velenceilámpásokból készült füzért aggatott fel. A kolostor kutja körül nagy hordókban etnai bort állítottak.

Mig donna Micaela ott künn dolgozott, sokszor beszélt a kis Gondolfoval, aki a kolostor őre lett, mióta Frá Felice meghalt.

Egy nap megmutattatta magának a kolostort Gandolfo által. Bejárták minden részét, a padlástól kezdve a pincéig. Mikor a donna meglátta azt a számtalan sok kis cellát, rácsos ablakával, meszelt falaival, kemény fapadjaival, gondolata jött.

Megörte Gondolfort, hogy zárja be az egyik cellába s hagyja ott öt percig.

Ilyen érzés volt tehát fogolynak lenni! Négy csupasz fal az ember körül, siri csend, siri hidegség.

— Ugy akarom érezni magamat, mint egy fogoly, — gondolta.

Ugyanabban a pillanatban azonban elfelejtett mindent arra a gondolatra, hogy Gandolfo talán nem is jön vissza többé s nem ereszti ki őt. Hisz hirtelen elhihatják, hirtelen nagyon megbetegedhetik, vagy eleshetik valamilyik sötét folyosón és halálra zuzhatja magát.

Olyan sok minden történhetik, ami kényserítheti Gandolfort, hogy ne jöjjön vissza.

És senki sem tudja, hogy ő hol van, senki sem fogja keresni a félreeső cellában. Ha csak egy óráig kellene is ott maradnia, megörülne a félelemtől.

Maga előtt látta az éhezést, a lassu éhalást. Keresztülküzdötte magát a szorongás végtelen óráin. Ah, hogy lesné a lépéseket, hogy kiabálna!

Rázna az ajtót, a körmével kaparná le a falról a meszet, át akarná harapni az ablak rácsát.

S ha végre megtalálnák, holtan, feküdne a földön s mindenütt megtalálnák a nyomát, hogy hogyan akart kiszabadulni.

Miért nem jön már Gandolfo? Hisz már egy negyed órája, egy félórája van itt bezárva!

A fiu nem volt oda sokáig, éppen csak öt percig.

— Istenem, Istenem, ez hát egy fogoly élete! Így él Gaetanó!

S Micaela zokogni kezdett, mikor újra Isten szabad egét látta a feje fölött.

Egy kicsit később, mikor künn álltak a nyílt loggiában, Gandolfo egy pár abrakot mutatott neki, melyen zöld zsaluk voltak.

— Lakik itt valaki? — kérdezte Micaela.

— Igen, donna Micaela, itt lakik valaki.

Gandolfo elmesélte neki, hogy itt egy ember lakik, aki csak éjjel jár ki, egy ember, aki soha nem beszélt az embertársával.

— Örült talán? — kérdezte donna Micaela.

— Nem; olyan ép az esze, mint akár a magáé, vagy az enyém. De azt mondják, hogy el kell rejtőznie. Fél a kormánytól.

Donna Micaelát nagyon kezdte érdekelni ez az ember.

— Hogy hívják? — kérdezte.

— Én signor Alfredonak hívom!

— Honnan kap ennívalót? — kérdezte Micaela tovább.

— Én főzök neki, — felelt Gandolfo.

— S honnan ruházkodik?

— Én szerzek neki ruhát... Én hozok neki könyvet és újságot is.

Donna Micaela egy ideig némán haladt tovább.

— Gandolfo, — szólt s egy rózsát adott a fiúnak, melyet a kezében tartott. — Tedd a tálcájára ezt a rózsát a szegény fogolynak, ha megint ennívalót viszel neki!

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Február 25. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Mátyás apostol. — Protestáns naptár: Mátyás apostol. — Görög-kéleti naptár (február 12.): Melét püspök. — A nap két óra 36 perccor, nyugszik 5 óra 19 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, szeles, sok helyütt csapadék.

Február 25. A Meteor aradi kerékpárklub választmányi ülése este 8 órakor. — Iskolaszéki ülés délután 4 órakor (Városház.)

Február 27. Az aradi világitási és erőátviteli részvevőtársaság rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor (Budapest, Akadémia-utca 13.) — A pankotai izraelita nőegyesül t purim-bálja (Fehér Kereszt.)

Február 28. Az aradi polgári lövészegylet közgyűlése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

Nemzeti színház.

Bérlet 140. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1904. évi február hó 25 én.

A vándorlegény.

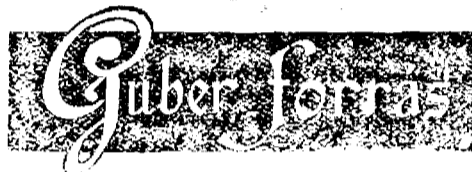
Nagy operette 3 felvonásban. Írták: West és Schnitzer. Fordította: Farago Jenő. Zenéjét szerzette; Eysler Edmund.

SZEMÉLYEK:

Fülöp herceg	Bejezi Gy.	Oculi	Singhoffer V.
Lola, neje	Fóti Frida.	Csepü	Békéssy Gy.
Nikkel	Ligeti V.	Libuska	Pajor Agnes.
Oleander	Fekete A.	Bonifác	Németh J.
Polgármester	Juhász S.	Kancsó	Györe Alajos.
Straubinger	Polgár S.	Vándorlegény	Juhai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*



Leghatásosabb

arzen

és

vasas-viz

vérszegénység, női betegség, ideg-, hörbetegségek stb. ellen. Kapható minden ásványvíz kereskedésben, gyógyszerárban és drogueriában. 3495

A fűtési idény beállítával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszenet,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

204

légszesz pirszenet (coks.)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

fél napi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszennél, mint pirszennél

500 kgr. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Mechanikus kötődék

vegyék a legjobb

486

gyapot és gyapjú pamutokat,

egyedül az első pamutgyárnál:

BROSCHÉ & RICHTER Reichenberg i. B.

Mintalapok készséggel ingyen küldetnek.

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolításának 3 koronától. Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtérítettik.

Fogorvosi intézet:**BUDAPEST,**

VII., Erzsébet-körút 50. sz I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

LÖFLER EMIL. GROSSMANN S.

Foghúzás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. u. 10-12 óra

d. u. 9-7-ig.

Fogtechnikai vezető:

a párisi fogorvosi akadémia

kiállításán a keresztbel díszített aranyéremmel kitüntetve.

Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Méréselt árak. Részletfizetésre is.

219

ALAPÍTOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasággközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPÍTOTT 1890.

A téli idényre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

üvegje 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közep csomag 60 fillér, 1/8 kiló díszes bádóg dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerek

Extrait Ideal, Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Vigne fleurie, Extrait Crab Apple Blossom

üvegje 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon, Extrait Crab Apple,

üvegje 3 korona.

Extrait Violette imperieur. Eau de Cologne Russe.

üvegje 2 kor 50 fill.

üvegje 6 korona.

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás gyógyszerárában

Arad, Szabadság-tér.

152

MINDEN HOLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A

FÖLDES-FÉLE**MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszűntet szeplőt májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek ezimores védjegyemmel vannak lezárva.

Kamisitványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

121

Margit szappan 70 fillér. Margit pender 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battányán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Ármán, Elekén: Ifj. Pekker István, Földéakon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Győrökön: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunagotán: Fejes Lajos, Kerticeon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrában: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kókasin János, Pankotán: Pósevit Guaztáv, Pitvaroson: Szabados József, Székényáron: Promm D. Traugott, Smandon: Csiky Lukács, Seborsánban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Tancson: Kuntz János, és Új-Aradon: Tereajgó Géza urak gyógyszerárában.

Meghívó!

AZ ÚJ-SZENT-ANNAI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1904. év márczius hó 10-én d. u. 2 órakor a leányiskola egyik tantermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket figyelmeztetéssel az alapszabályok 16. §-ra tisztelettel meghívom

Dr. Sugár Részó,
elnök.**T á r g y:**

I. Jegyző könyvet hitelesítő két részvényes kiküldése.

II. A 9. és 97. §-sok módosítása.

Új-szent-anna, 1904. február hó 23-án.

Jegyzet: az alapszabályok 16. §-sa értelmében a közgyűlésen csak azon részvényesek birnak szavazati joggal kiknek részvényei nevükre legalább egy hónappal a közgyűlés megtartása előtt irattak át és a közgyűlést megelőző utolsó hivatalos napon déli 12 óráig a társaság pénztáránál térítvény ellenében letéteményeztettek.

553

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tableta.

Az „Alvo“ az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó széketétel idéztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utánzók szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerárában az „Isteni Gondviseléshez“

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Akinek

ismeretség híján

házastársra,
nevelőre,
kötővezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellésre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“**kis hirdetési**

rovatát használja.

Ujszent-Annán

a leendő piac-téren egy szép sa-
rok ház olcsón eladó. Alkalmos
bármilyen üzletnek. Czim a kiadó-
hivatalban. 515

Szakácsnő,

ki a házi kosztot jól főzi, ki elvál-
lalja a kis mosást, ki tiszta és ál-
landó, 20 korona havi fizetéssel
márczius 1-re vidékre kerestetik.
Czim a kiadóhivatalban. 547

Egy tisztességes,

jobb házból való leány, ki takari-
tani, felszolgálni és varrni tud,
első szobalánynak vidékre keres-
tetik. Bővebbet Basch S.-nél, An-
drássy-tér 20. 555

Séga, Koszoru-utca 17/a

és 18 sz. a levő 2 ház szabad kéz-
ből és előnyös feltételek mellett
eladó. Czim a kiadóhivatalban. 554

Deák Ferencz-utca 33. sz

földszinten 4 szobás utcai lakás
és egy 2 szobából álló garson la-
kás május hó 1-től kiadó. 556

Szavallatok márczius 15-ére

és minden más iskolai ünnepélyre
Kovács-Maurer szavallatkönyv iskolai
ünnepélyekre, bekötve 50 fillér. A
pénz beküldésénél vidékre bér-
mentve küldi: Ingusz I. és fia
könyvkereskedése. Arad. Telefon
517.

Bocskai-tér 3-ik számú házban

jutányos áron izletes házi koszt
kapható. Bővebbet a házfelügye-
lőnél. 557

Alkalmi bevásárlási forrás.**DEUTSCH IZIDOR**

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

**Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek.** 92

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

747/1904. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város törvény-
hatóságánál üresedésbe jött és 960
korona évi fizetéssel és 400 koro-
na ló tartásállalánnyal javadalma-
zott mezei rendőrmesteri állásra
pályázatot hirdetek. Pályázhat min-
den 40 éven alóli magyar állam-
polgár, ki magyarul írni, olvasni,
számolni tud, ki a rendészeti dol-
gokban jártassággal bír, amit igaz-
olni köteles, lovagolni tud és olyan
anyagi helyzettel bír, hogy lovat
és át költségén beszerezhet, és kö-
teles Gáj külvárosban a gájkülvá-
rosi alkaptányi hivatal közelében
lakni.

A pályázati kérvények folyó
évi február hó 26-áig hozzám
nyújtandók be.

Arad, 1904. évi február hó 13.

Institoris Kálmán s. k.
polgármester.

21611—1904. szám.

Hirdetés.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtok mezőgazdasági
répaszeszgyáraiban előállított szeszből 1000 Hectoliter contin-
gens finomított szesz kerül eladásra.

Felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy egy (1) ko-
ronás bélyeggel és az ajánlott szesz árának 10%-át tevő há-
natpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a mezőhegyesi m.
kir. állami ménesbirtok igazgatóságához 1904. évi márczius hó
11-én délelőtt 10 óráig nyújtsák be.

Az eladásra és átvételre vonatkozó közelebbi feltételek a
gazdasági főigazgatónál (földmivelségi ministerium II. em.
80. sz. ajtó) és a mezőhegyesi ménesbirtok igazgatóságánál
megtudhatók és kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1904. évi február hó.

541

734—1904. p. m.

Hirdetés.

A Westphaleni bányákban dol-
gózó magyar munkások közül igen
sokat a bányák vezetősége elbo-
csátott.

Miről a kiutazni szándékozók
azzal értesitem, hogy saját jól fel-
fogott érdekükben tervöktői állja-
nak el.

Arad, 1904. február hó 13 án.

Institoris Kálmán s. k.
polgármester.

2286—1904. kh.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmivelsé-
ügyi m. kir. miniszter ur folyó évi
február hó 5-én 5641—III—1-a
szám alatt kibocsájtott körrend-
letével a „Somogyi Huszár”-féle
„Állatok emésztését elősegítő táp-
por”-nak nevezett szer forgalomba
hozatala tárgyában mult és január
hó 23-án 2823. sz. a kelt engedé-
lyét hatályon kívül helyezte.

Ezen körülményt azzal adom
tudtára mindazoknak, kik a fent
nevezett táppor árusításával és for-
galomba hozatalával foglalkoztak,
hogy jelen hirdetés kibocsájtá-
sától számított 4 heti határidőn
tul ezen táppor árusítása, raktáron
tartása, más tulajdonát képező ál-
latra üzletszerűen való alkalmazá-
sa, vagy alkalmaztatása tilos s
hogy az ezen rendelet ellen vétő-
ket felelősségre vonni és az 1888.
évi VII. t.-cz. 156. §-ában megje-
lőtt célokra fordítandó 200 koro-
nájig terjedhető pénzbírsággal, be-
hajthatatlanság esetén 10 napi ei-
zárással fogom büntetni.

Arad, 1904. évi február hó 18

Sarlot,
főkapitány.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle
paszományos és gombkötő árukban,
u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok,
selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb árak mellett.

Igaz Sándor

műórás és ékszerész

**Aradon, Szabadság-tér és Ásztalos
Sándor-utca sarok.**

Raktáron tart

mindennemű órákat**és
izléses ékszereket.**

Törött aranyat és ezüstöt napi áron
készpenzert vásárol vagy új tárgyakra
átcserél. 59

**Órákat és ékszereket
jól és olcsón**

javítani elfogad.

Férfiak**ingyen kapnak**

olyan új találmányu orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra mehozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte írnak.
Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezeket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszt-
ett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarzó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngyülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Óreg, fiatal egyaránt írhat a Staei
Medical Istitutnak az alant jelzett
cízmre, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
széljéből az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárholon magyarul, mire
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarzó könyvvel együtt. Irjon meg
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind.
Amerika. A levelek mindig bérmente-
sitendők. 4314

A legjobb fémtisztító szer

ma és az is marad az

AMOR

fémtisztító gyönyörű fényvel.

Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres
dobozokban.Gyáros: Lubszynski & Co., Berlin N. O.
Ügyeljünk az „Amor” védjegyre.

511